

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:27, leidžiasi 7:07

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6190
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, rugsėjo-September 12 d. 1974 m.

Kaina 15c

215

DARBO UNIŲ VADAI BALTUOSE RŪMUOSE

FORDAS PASAKĖ KONGRESO VADAMS, KAD JIS DAR NESKELBS AMNESTIJOS

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas pareiškė kongreso respublikonų vadams, kad jis šiuo metu nesirengia skelbti amnestijos visiems Watergate skandalo paliestiems asmenims. Prieš platų kalčių dovanojimą pasisakė didelė dalis Amerikos spaudos ir politikos veikėjų. Teisininkai svarsto, kaip gali paveikti artėjantį Haldemano, Erlichmano, Mitchelio ir kitų teisimą amnestijos suteikimas buvusiam prezidentui Nixonui. Prezidentas Fordas, paskelbdamas kalčių dovanojimą Nixonui, nurodė, kad per dvejis metus publika kasdien girdėjo apie Watergate bylą ir prokurorams būtų sunku surasti prisiekusiųjų komisiją, kuri nebūtų susidariusi apie tą bylą savo nuomonės ir būtų bešališka.

Haldemano, Erlichmano ir kitų advokatai aiškina, kad panaši padėtis liečia ir kitus bylos dalyvius. Iki šiol apkaltinti buvo 48 asmenys, iš kurių 39 prisipažino kaltais ir buvo nuteisti. Kai kurie bausmės jau atliko, kiti atlieka, o šešių apkaltintų teisimas prasidės rugsėjo 30 d. Klausimas, kaip jiems visiems lygiai dovanoti kaltes. Pasigailėjimas niekad nebūna "lygus". Be atskirų asmenų, byloje įvelta ir 12 korporacijų, kurios sumokėjo baudas už nelegalias kampanijos kontribucijas. Ar joms amnestijos atveju tektų grąžinti baudas?

Prezidento Nixono atleidimas nuo visų kalčių, kaip pareiškė Baltųjų Rūmų advokatas Buchen, reiškia, kad Nixonas, amnestiją priimdamas, parodė, jog jis mano, kad amnestija priimtina buvo reikalinga ar naudinga. Tuo pačiu jis pripažino, kad jis kaltas. Jokio atleidimo ar amnestijos nereikia, kai nėra praskaitimo, pasakė Buchen. Panašiai kalbėjo ir teismo laukias buvęs Nixono patarėjas Erlichmanas. Paklaustas, ar jis priimtų amnestiją, ji atsakė: "Blogiausia su kalčių atleidimu, kada žinau kad esi nekaltas, yra tai, kad atleidimas užkerta kelią galimybei vėlą kartą įrodyti nekaltumą".

Kolumnistas Andrew Tully rašo, kad Fordo amnestija Nixonui atsirado ir dėl baimės, kad buvęs prezidentas gali nusizuoti. Nixono šeimos narys, kuris nepasakė pavardės, paaiškino grupei korespondentų, kad Nixonas yra labai religingas žmogus ir jis niekada nenusizudytų, tačiau jis esąs nusiminęs ir jo sveikata pašlijusi.

Deano žmona prašo amnestijos

WASHINGTONAS. — Kalėjime sėdinčio John Dean 3d žmona kreipėsi į prezidentą Fordą, prašydama pademonstruoti tą patį atlaidumą ir gailestingumą, kurį jis parodė buvusiam prezidentui Nixonui, — jos vyrui John Dean. Ji prašo prezidentą nepamiršti tų, kurie "kenčia, nes pasakė tiesybę".

John Dean pirmas atidengė Baltųjų Rūmų prasižengimus ir atlieka kalėjime nuo vienerių iki ketverių metų bausmę. Jis prisipažino trukdęs teisingumo vyksmui.

Ponia Dean rašo prezidentui, kad jos vyras kenčia, nes sakė tiesybę ir prisipažino, ko niekad nepadarė prezidentas Nixonas.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas ir sekretorius H. Kissingeris labai šiltai priėmė buvusį Britanijos premjerą Edwardą Heathą ir pabrėžė, kad Amerika siekia labai tamprų ryšių su Europa.

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Federalinė kovos prieš narkotikus įstaiga, artimai bendradarbiaudama su Meksikos prokuratūra, suėmė 102 asmenis už narkotikų gaminių ir pardavinėjimą. Biznis siekė apie 1.2 bil. dol. per metus ir vyko 11-koje Amerikos miestų. Meksikoje buvo laboratorijos, kurios narkotikus gamino.

Briuselis. — Belgijos katalikų šaltos organizacija Caritas globoja apie 600 žydų, kurie emigravę iš Sovietų Sąjungos, nesugebėjo Izraelyje įsikurti. Per dieną į Belgiją atvažiuoja iš Italijos, Prancūzijos ar Izraelio po 30 žydų. Jiems nepadaeda žydų šaltos organizacijos, nes jie arba yra vedę kitų tikėjimų asmenis arba kitaip nesiderina su Izraelio taisyklėmis.

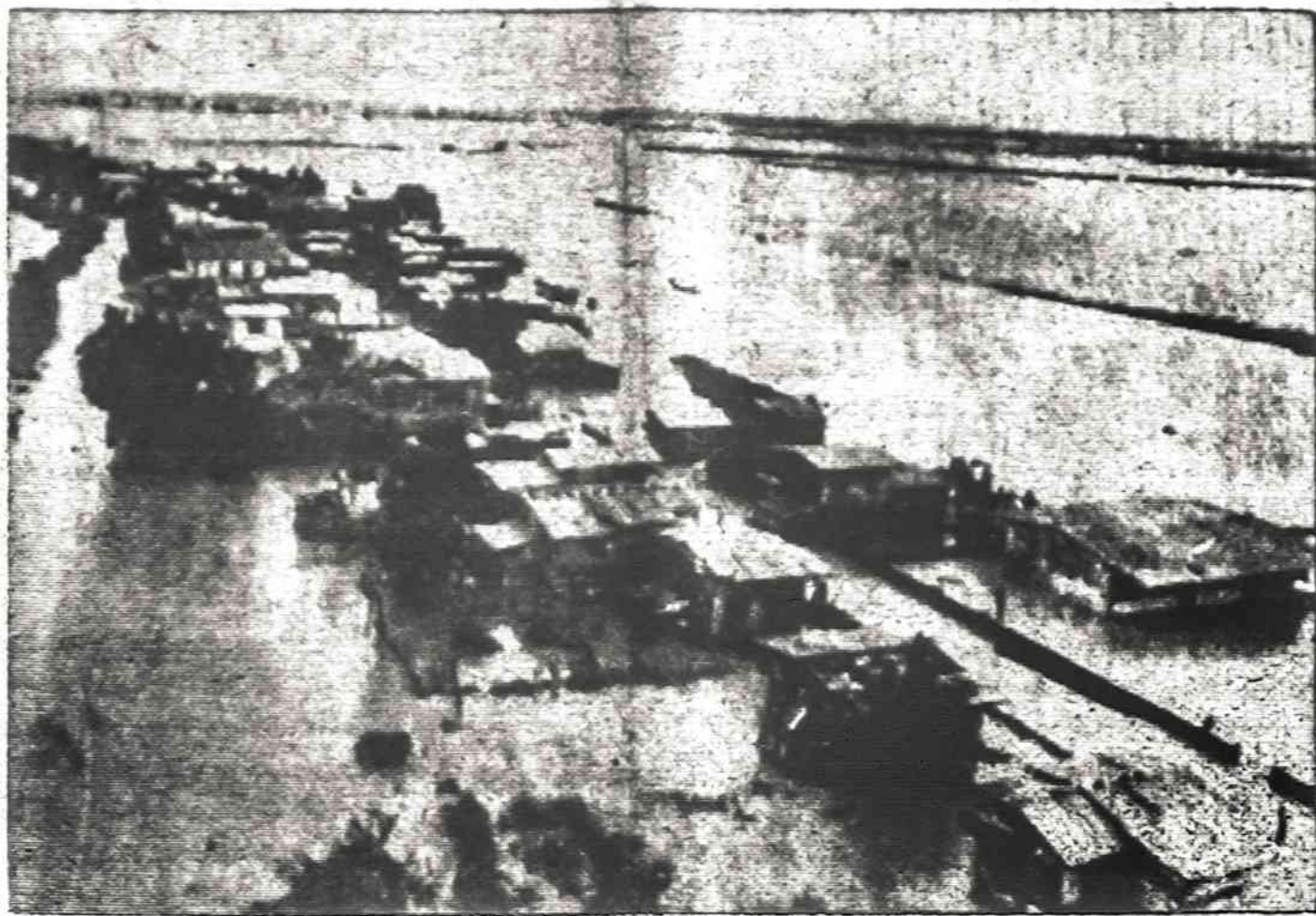
ATENAI. — Netoli Graikijos sekmadienį nukritusiam lėktuve nebuvo jokio sprogo, nutarė nelaimę tyrinėję specialistai. Šeštasis JAV karo laivynas baigė keleivių gelbėjimo darbus, buvo rasti 24 kūnai iš 88 žuvusių. Gyvų lėktuve neliko.

VARŠUVA. — Lenkijoje mirė rašytojas Melchiaras Wankowius, 72 m., kuris II-jo Pasaulinio karo pabaigoje išvyko į užsienį, tapo JAV piliečiu ir 1958 m. grįžo į Lenkiją. Gomulkos valdžia jį buvo nuteisusi 18 mėn. kalėjimo, tačiau į kalėjimą jo nedėjo.

MANILA. — Filipinų prezidentas Ferdinand Marcos pasakė kalbą kariuomenės parade, kuris pagerbė jo 57 metų gimimo sukaktį. Prezidentas ragino kariuomenę būti lojalia civilinei valdžiai. Jis priminė, kad prieš dvejis metus gynybos ministras ir 12 aukštųjų karininkų prisiekė jam ištikimybę. Tada jis ir įvedė karo stovį. Marcos pabeigė užsienyje pasirodžiusius gandus, kad kariuomenės vadai ruošiasi jį pašalinti iš prezidento vietos.

NEW YORKAS. — Buvęs Izraelio užsienio reikalų ministras Aba Eban, pradėjo savo paskaitas Columbia universitete, kur jis dėstys politinius mokslus. Jis pasakė pirmoje paskaitoje, kad Jungtinės Tautos savo "taikos išlaikymo" uždavinius atlieka lyg gaisrininkų komanda, kuri pabėga, kai tik pamato pirmuosius dūmus.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas savo kadencijoje pirmą kartą suruošė koncertą, pakviesdamas jauną smuikininką Eugene Fodor iš Colorado pagrobti ketvirtadienio vakarą po pietų, kurie skiriami Izraelio premjerui Rabinui pagerbti. Smuikininkas neseniai laimėjo vieną pirmųjų vietų Čaikovskio vardo varžybose Maskvoje.

Taip atrodė Filipinų miestas Tarlak, kai Filipinuose monsūno lietus sukėlė potvynius.

MOZAMBIKOS MAISTAS PASIBAIGĖ, GINĖJA TAPO NEPRIKLAUSOMA

LOURENCO MARQUES. — Mozambikos baltųjų maistas ir suklimas pasibaigė, kai po kelių dienų baltųjų demonstracijų ir pranešimų apie laisvę per užimtą kolonijos radiją, į gatves išėjo juodieji Mozambikos gyventojai. Jie statė barikadas, puldinėjo baltųjų automobilius. Per 24 val. žuvo virš 100 žmonių. Baltųjų maistas pasibaigė, nes jie pamatė, kad tūkstančiai baltųjų negali laimėti prieš milijonus juodųjų.

Antradienį kita Portugalijos kolonija Ginėja-Bissau tapo nepriklausoma. Portugalijos prezidentas Spínola perdavė kolonijos delegacijos vadui majorui Pedro Pires nepriklausomybės pripažinimo dokumentus. Portugalija tuo užbaigė savo 500 metų trukusią valdžią, tuo pradėdama savo Afrikos imperijos likvidavimą. Pirmą kartą portugalai atvyko į Ginėją 1446 metais.

Ginėja-Bissau prezidentas Luiz de Almeida Cabral yra 42 metų amžiaus. Jis yra maišyto negro-portugalų kraujo, gerai naudoja prancūzų, portugalų ir anglų kalbas. Jis jau pradėjo šalies žemės ūkio reformos vykdymą. Portugalų kariuomenei išsikraustant iš Ginėjos, uosto darbininkai sustreikavo, nes portugalai į laivus pakrauna ne tik ginklus, bet ir kitus įrengimus, rentgeno mašinas, net uosto švyturio įrengimus.

SEOULAS. — Policija P. Korėjos sostinėje šarūnėmis dujomis išvaikė protesto žygį.

Amerikos Legione naujų komendantų buvo išrinktas James Wagoner iš Lancaster, Ohio. Ši organizacija pasisakė prieš amnestiją kariuomenės dezertyrams.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Kipro saloje žuvo Jungtinių Tautų kareivis, kanadiečių parašiutininkas, kai naktį prasidėjo susišaudymas tarp graikų ir turkų. Tai jau antras Kanados kareivis žuvęs Kipre. Jungtinių Tautų kariuomenės Kipre ir Viduriniuose Rytuose turėjo jau 37 žuvusius.

♦ Egipto prezidentas Sadatas pareiškė, kad jis atidarys Suez kanalą, nors Izraelis ir atsisakytų pasitraukti toliau iš dabartinio savo pozicijų Sinajuje. Jei Izraelitai nesitrauks iš visų arabų žemių, mes vėl eisime į karą, pasakė Sadatas.

♦ Amerika įmokėjo Jungtinių Tautų išdan dar 10 mil. dol. iš 63.4 mil. nustatyto įnašo. Įmokėjimas padarytas anksti, nes JT neturi pinigų. Šiais metais Amerika jau sumokėjo visą įnašą.

♦ Atstovų Rūmų Ways and Means komiteto pirm. Wilbur pareiškė, kad nėra vilting, kad šiais metais kongresas priimtų sveikatos draudimo įstatymą.

♦ Šiandien Bostone, pietinėje Little City dalyje organizuojamas platus viešųjų mokyklų boikotas. Teismo nutarimu į kitos rasės mokyklas turi būti vežiojami 8,500 baltų mokinių ir 9,700 juodų. Net ir tie tėvai, kurių vaikų vežiojimas neličia, žada boikotuoti mokyklas.

MASKVA. — Grupė sovietų dailininkų ruošia sekmadienį parodą lauke, nes valdžia niekur nedavė jiems parodai salės. Iš viso 13 menininkų, kurių darbai nesiderina su valdžios nustatytu "socialiniu realizmu", išstitys savo darbus dviejuose tuščiuose sklypuose.

WASHINGTONAS. — Buvęs pašto viršininkas W. Blount, didelės statybos statybos bendrovės Blount Inc. prezidentas, pakvietė viceprezidento vieton pasitraukusį Jungtinio kariuomenės štabo viršininką admiralą Thomas Moorer. Bendrovės centras yra Montgomery, Alabama.

Lėktuvo nelaimė

CHARLETTE, N. C. — Eastern Air Lines keleivinis lėktuvas su 78 keleiviais ir 4 įgulos nariais vakar sudužo netoli Charlotte-Douglas aerodromo. Lėktuvas sudužo nepasiekęs aerodromo nusileidimo tako. Šias eilutes rašant, dar nebuvo aišku, kiek žmonių žuvo.

MES NEKALTI DĖL INFLIACIJOS, — PASAKĖ DARBININKŲ VADOVAI

WASHINGTONAS. — Vakarių Baltuosiuose Rūmuose apie ekonominius reikalus kalbėjo darbo unių atstovai. Tai antra konferencija infliacijos klausimams svarstyti. Pirmoji susidėjo iš ekonomistų ir bankininkų. Prezidentas, atidarydamas 28 unių vadų posėdį, pranešė, kad jis skyrė 415 mil. dol. tokioms vietovėms, kur daugiau bedarbių, viešiesiems darbams organizuoti. Federalinė vyriausybė toliau dėl pastangas, kad bedarbių skaičius nedidėtų. Prezidentas prašė unių vadų nuosaikiai elgtis siekiant naujų atlyginimų pakėlimų.

Studijuojama Kubos boikoto klausima

WASHINGTONAS. — Valsybės departamente studijuojami Amerikos santykiai su Kuba. Paskutiniu metu iš Havanos buvo gauti keli "signalai", kuriuose Kubos vyriausybė išreiškė susidomėjimą kontaktais su JAV. Didėja spaudimas iš Pietų Amerikos šalių pusės. Todėl departamente studijuojamas Kubos politikos pakeitimo klausimas.

Pasitraukus prezidentui Nixonui, kuris turėjo artimus ryšius su kubiečių pabėgėlių grupe Amerikoje, ir buvo kietas Castro vyriausybės priešininkas, pasidarė lengviau keisti Amerikos žvilgsnį į santykius su Kuba, sako departamento pareigūnai. Prezidentas Fordas savo spaudos konferencijoje pareiškė, kad Amerika derins savo politiką Kubos atžvilgiu su kitų Amerikos hemisferos valstybių politika.

Brežnevas priėmė svarbius svečius

MASKVA. — Sovietų komunistų partijos vadas Brežnevas kalbėjosi su dviem svarbiais svečiais: Indijos užsienio reikalų ministru Swaranu Singhu ir Jugoslavijos komunistų teoretiku Edwardu Kardelju, kuris net laikomas Tito įpėdiniu.

Indijai rūpi gauti iš Maskvos ekonominę paramą badaujančioms žmonėms. Brežnevas iškėlė dar kartą Azijos Saugumo konferencijos reikalingumą. Jos tikslas būtų izoliuoti Azijoje Kiniją. Indija iki šiol vengė susiriši šitokia sutartimi, norėdama išlaikyti "neuzsiangavusios valstybės" aureolę.

Sovietų "prezidentas" Podgoras vizitavo Bulgariją, kur, kaip Maskvos spauda pranešė, susitiko su Egipto vicepremjuru Abdel Hegazi.

Jugoslavijos Kordjelis Sovietų Sąjungoje praleido atostogas.

Izraelio manevrai prie Sirijos

TEL AVIVAS. — Izraelio vyriausybė patvirtino, kad pirmą kartą po spalio mėn. karo Golano aukštumose buvo praversti tankų ir pėstininkų manevrai, įvykę apie 15 mylių nuo Jungtinių Tautų valdomos buferio zonos, kuri skiria Izraelio ir Sirijos kariuomenes.

Manevrai, kuriuose dalyvavo ir mobilizuoti atsarginių daliniai, buvo baigti anksčiau, kad jų dalyviai galėtų namie praleisti Rosh Hashana šventes, kurios prasideda pirmadienį. Po švenčių planuojami manevrai su didesniais kariuomenės junginiais.

Automobilių unijos prezidentas Leonard Woodcock pasakė konferencijoje, kad darbininkų niekas negali kaltinti dėl infliacijos. Jis siūlė steigti stiprią vyriausybės įstaigą su didelėmis galiomis, kuri peržiūrėtų kainas ir pelnus tokių bendrovių, kurios mažai teturėdamos konkurencijos, gali manipuluoti kainas.

Kiti unių vadai nurodė, kad darbininkai negali nereikalauti didesnių algų, nes infliacija labai apunkino jų gyvenimą. Buvo siūlyama mažinti bankų nušimčius ir baigti paskolų varijmo politiką. Unijos ypatingai susirūpinusios, kad nedidėtų bedarbių skaičius.

Jordano ginklai Pietų Afrikai?

LONDONAS. — Britanijos laikraštis The Guardian paskelbė, kad Jordano vyriausybė parėdė Pietų Afrikai priešlėktuvinę bateriją su visomis raketomis ir 41 Centurion tanką. Britų užsienio reikalų ministras pasakė savo susirūpinimą šia žinia ir pažadėjo reikalą ištirti. Karalius Huseinas, kuris lankosi Londone, tuoj buvo pakviestas pas premjerą Wilsoną pasikalbėti.

Britanija parėdė Jordanui savo "Tigercat" priešlėktuvinių raketų sistemą. Dabar spaudos pranešimais, Jordanas tą sistemą perleisde Pietų Afrikos vyriausybei už 17 mil. dol.

Jordano premjeras Zeid al Rifai paneigė šią žinią ir paskelbė, kad Jordanas niekad nesvarstęs ginklų pardavimo Pietų Afrikai ar Rodezijai ir nemanąs atieityje tokios prekybos svarstyti.

Pirminiai rinkimai

WASHINGTONAS. — Antradienį keturiolikoje valstybių įvyko pirminiai rinkimai, kuriais susidomėjimas buvo labai mažas. Devyni gubernatoriai ir penki senatoriai laimėjo savo partijų pakartotiną nominavimą lapkričio 5 d. rinkimams.

Partijų centrai stebėjo, kokią įtaką padarys rinkimams Watergate skandalas. Marylando respublikonas kongreso narys Lawrence Hogan, kuris teisiniam komitete pirmas pasisakė už prezidento Nixono apkaltinimą, pralaimėjo rinkimus prieš moterį Louise Gore. Jį dabar bandys tapti gubernatore, išeidama prieš Marvin Mandel, demokratą, dabartinį gubernatorių.

New Yorke Howard Samuels, kuris jau ketvirtą kartą bandė laimėti demokratų nominaciją į gubernatoriaus vietą, pralaimėjo kongresmanui Hugh Carey iš Brooklyno.

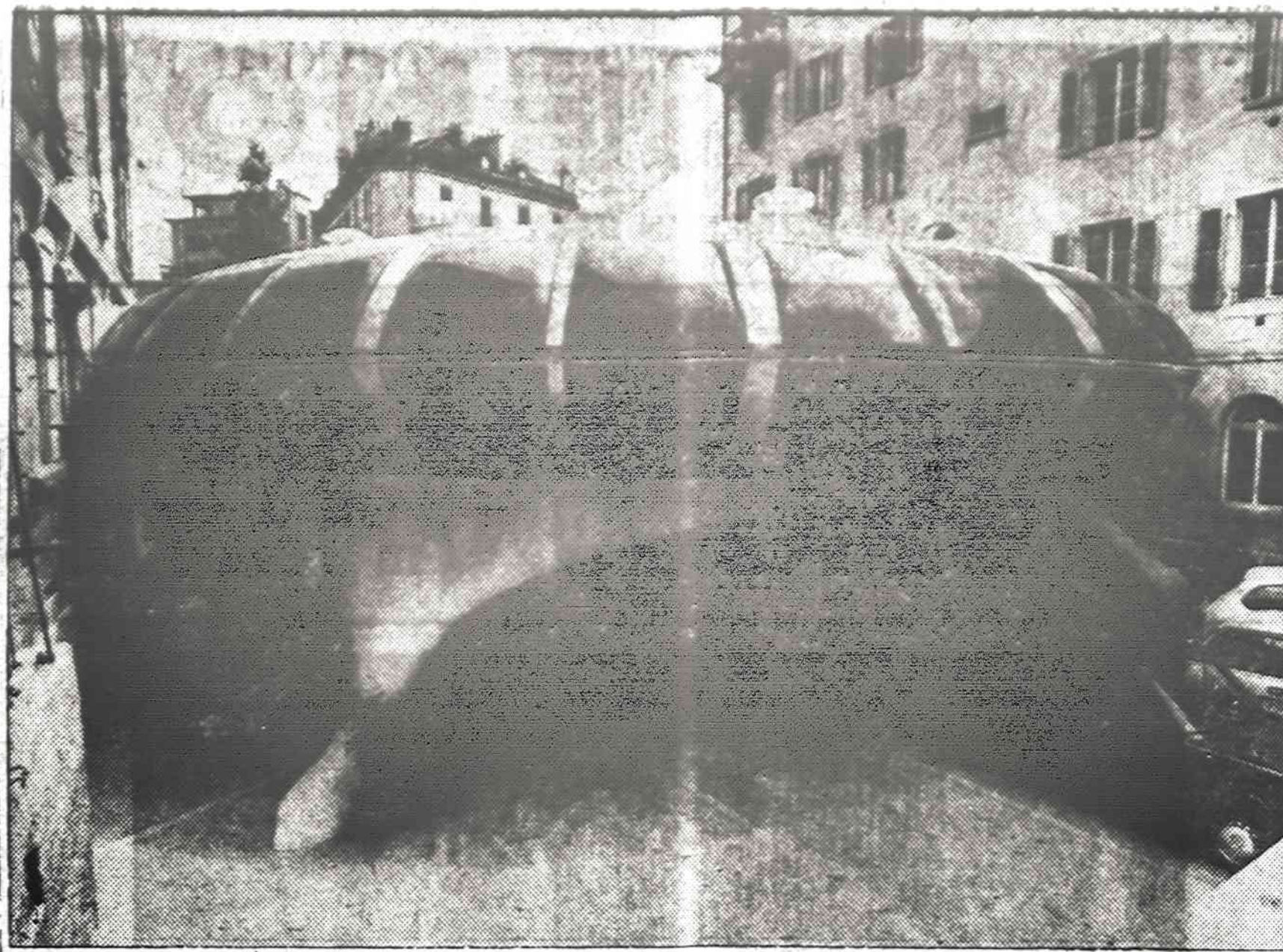
Detroito naujienos

Tautos šventės minėjimas rugsėjo 8 d. prasidėjo su pamaldomis visose trijose parapijų bažnyčiose: šv. Antano, šv. Petro ir Dievo Apvaizdos. Šv. Antano bažnyčioje pamaldos prasidėjo 10.30 val. Įneštos penkios vėliavos: Lietuvos, Amerikos, Savanorių kūrėjų, St. Butkaus šaulių kp. ir "Švyturio" jūros šaulių kp. Vėliavų ceremonijoms vadovavo Romas Macionis. Abiejų kuopų šauliai ir šaulės dėvėjo uniformas. Mišias atnaujo ir pritaikintą šiai šventei pamokslą pasakė šv. Antano parapijos klebonas Kazimieras Simaitis. Keistai, kad bažnyčios biuletenyje įrašyta šv. mišios laikomos už Antaną Vaskelį. Šventės rengėjai turėtų pasirūpinti, kad šv. mišios būtų atnaušiamos už karius, savanorius kūrėjus ir kovotojus už laisvę Lietuvai. Ta kla buvo daroma ir kitose parapijų bažnyčiose. Mano įsitikinimu, Tautos šventės rengėjai turėtų pasirūpinti iš anksto ir susitarti su klebonais, kad šv. mišios būtų laikomos "ne už asmenį, bet už visą tautą".

Pagrindinis Tautos šventės minėjimas ir akademija įvyko Kultūriniam centre, Southfield. Į minėjimo salę buvo įneštos šešios vėliavos. Vadovavo skautai. Minėjimą pradėjo L. B. Apy-

linkės pirm. Jonas Urbonas, kurs programai vadovauti pakvietė studentą Kastytį Karvelį. Skaityti paskaitai pakviesta Ingrida Bublė iš Clevelando. Ponia I. Bublė kalbėjo gražiai ir pamokančiai. Peržvelgus per du šimtus sėdintį publiką, matėsi tik suaugę ir seni, jaunimo tik keliolika. Seniai tų pamokinių su pavyzdžiais yra gana prisiklausę, o jaunimo kaip nebūvo taip ir nėra. Mačiau, tuoj po pamaldų, sukūrusieji lietuviškas šeimas sėdo į automobilius ir išvažiavo, tai ko bekalbėti apie mišias šeimas.

Meninė programa. Ištrauka Kazio Inčios ir Vincos Kudirkos "Antanėlis". Prieš pradėdant vaidinimą veiklą apibūdino studentė Viktorija Jankutė. Buvo garsinama, kad vaidins LB meno kolektyvas, bet suvaidino tik trys dvi: Karolis Balys ir Vincas Zebartavičius. Aktoriai geri, bet tokioje trumpoje rolėje nebuvo kada įsisiūbuoti. Antanėlis Detroito statomas bene penktą kartą. Minimas vaidinimas geriau būtų tik suvaidinti Lietuvos spaudos draudimo ir laisvės sukakčių minėjime spalio 13 d., kurį ruošia organizacinis komitetas Lietuvių namuose. Buvo skelbta, kad dalį programos atliks Windsoro mergaičių

Cia ne skraidanti lėktuvų ir lėktuvų erdvė, bet šveicarijoje suprojektuota sveikatos klinika, kuri užima ant žemės mažai vietos, nes stovi ant kojų. Po šios pastato galima pastatyti automobilius.

kvartetas "Aušra", bet kažkodėl nebuvo. Reikia pastebėti, kad kaip Tautos šventės minėjimui meninė programa buvo per menka. Minėjimą ruošė L. B. Apylinkės valdyba.

— Balfo 76 skyrius ruošia tradicinį metinį išvažiavimą rugsėjo 22 d. Pradžią 12 val. Onos ir Česio gražioje Sadeikų sodyboje, 23975 Wellington drive, Farmington, Michigan. Kvietia narius ir draugus atsilankyti.

— Simo Kudirkos tragedijai

įvykius, New Yorke, jo vardo, įsikūrė šaulių kuopa, kuri labai yra aktiva. Leidžia pedagogės bolševikinės kalinės Elenos Juciūtės knyga: "Pedos Mirties Zonoje" ir atlieka kitus reikšmingus tautinius darbus. Šaulių S-gos pirmininkas V. Tamošius paragina Amerikos ir Kanados šaulių kuopas; anksti Simo Kudirkos šaulių fondui. Kuopų p-kams bus išsiųstinėti atskiri raštai. Aukos pasilaikyti iki tolimesnio nurodymo.

A. Sukauskas

Pieno liejykla žada sumažinti oro teršimą

Susitarimu su federaline Aplinkos Apsaugos įstaiga (EPA) didžiausioji Gary pieno gamykla United States Steel Corp. pradėjo kasmet sumažinti šėšiais tukstanciais tonų pelenų ir dulkių išmetimą į orą. Aštuoni Gary pieno fabriko oro teršalų kasmet į orą išmeta po 70,000 tonų.

Sumažinus teršalų kiekį 6,000 tonų, toms pieno įmonėms vis dar lieka 64,000 tonų pelenų ir dulkių aplinkai teršti. Gary pieno liejyklos skaitomos didžiausiomis ir nešvariausiomis gamyklomis visose JAV-bėse.

◆ Jei moters plepumą būtų galima perdirbti į elektros energiją, — vieno moterų klubo užtekty aprūpinti elektros energiją visą miestą.

Lietuviai vakaruose

Blitz-Krieg tempas gegužinėje

Los Angeles šaulių kuopa, vadovaujama Kazio Karužos, š. m. IX.1 gražioje Eleonoros ir Stasio Liseckų sodyboje, 1300 Dorothy Dr., Glendale, turėjo udarą gegužinę ir kartu kuopos narių susirinkimą, kuriam pirmininkavo populiarioji radio val. red. Danutė Kaškelienė, o sekretoriavo Jurgis Uksas.

Šis, žaibišku metodu vykdytas, susirinkimas tęsėsi tik 21 minutę. Tai rekordinis laiko trumpinimas, tinka net radio transliacijai: spėta perskaityti buv. susirinkimo protokolą, su pažindinta su šaulių uniformos brėžiniais ir nutarta jas šauliams bei šaulėms įsigyti, o š. m. spalio 12 d. parapijos salėje suruosti tradicinį šaulių kuopos balių linksma vakarį su menine programa (sol. A. Pavasaris, Jan. Čekanauskienė ir akt. J. Janušauskas), Latvijos orkestru, vaizdais, šokiais, žaidimais ir laimėjimais. Išradingasis kuopos pirm. K. Karuža dar spėjo perskaityti ir naujai priimtų narių sąrašą: kuopa padidėjo 16 nariais (ir kapeilonu) ir jau visai priartėjo 100.

Užbaigus susirinkimą, pramogauti toliau ligi vėlyvo vakaro. Atskiro namo menėje buvo šaul. m. vad. Orlovienės ir jos talkininkių paruošti įvairūs valgiai, kuriuos dalyviai rinkosi ir nešėsi į sodą prie staliukų, o vatsarnamyje — bufetas, muzika, šokiai ir laimėjimai. Visame plačiame gegužinės forume net keli fotografai griebėjos svarbesnių asmenų svarbesnius momentus. Padaryta ir bendra arti 100 asmenų nuotrauka.

Visus gaubė linksma ir jauki nuotaika, tik šiek tiek nepatogumų turėjo paties savininko Lisecko bėtės, kurių avilniai tai dienai buvo sustumti į nuosatesnį patvorio šėšelį ir uždaryti. Nors grįžusios bėtelės negalėjo įeiti, bet tolerantiškos: ramiai vaikštinėjo ant laktų ir nė vienam gegužiniautojui neigė — tarytum skaitėsi su ginklo draugais, savyjū prieš juos neatsukdamos...

Palaima šiai Liseckų sodybai ir pagarba Juozo Daumanto šaulių kuopai, kurion šiaudien sušauskas), Latvijos orkestru, ejo beveik patys žymiausi šios kolonijos gyventojai! Adonis

JAU LAIKAS

Tėvas labai keikė, taip pat išmoko ir vaikai. Kartą, tėvui sunkiai susirgus, išbėgo į kiemą mažesnis penkerių metų sūnus ir šaukia:

— Vėlniai, eikite į grycių, tėvas miršta!

(iš lietuvių tautosakos)

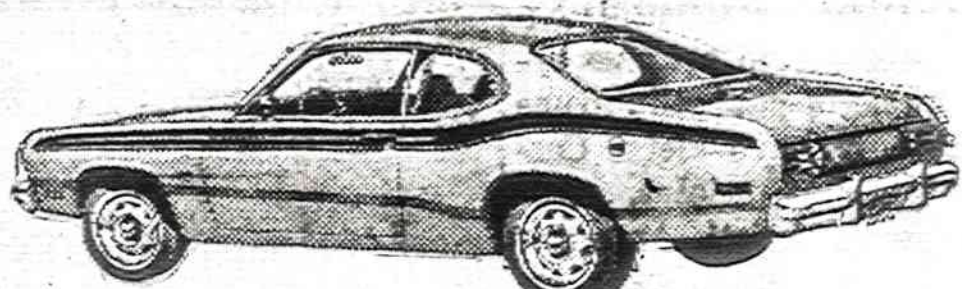
LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę pavadinimą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygėlę jums bus pašauta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

1974
Plymouth-Chrysler-Imperial

Duster 2-Door Hardtop

\$2,695.00 — 6 CILINDERIŲ, PIGI LICENCIJA

- Mes stengiamės duoti lietuviams geriausią patarnavimą ir geriausias pirkimo sąlygas.
- Turime jaunuoliams mašinų pradant nuo \$100.

BALZEKAS MOTORS
4030 So. Archer Tel. VI 7-1515

DEDEŠ SERNO GYVENIMO BRUOZAI

VRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis, Dede Serna, asmeniška pažina, skaito jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dava: jie gali paskaityti gražiai surašytą Dede Serno gyvenimą. Jis ois idomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražų istorijų. Nauja atvykęs lietuvis galet žiemos ar vasaros pasisėdėjimams nupirkti Antano Ruko parašytą Vienišo Zmogaus Gyvenimą — Dede Serno gyvenimo bruozas. Jie pradijusis kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rasytoju Antano Ruko lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų šėvitu šviesuotu gyvenimu ir su kėta ideologine veikla.

Antanas Rukas, VIENIŠO ZMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis, Serno gyvenimo bruozas. Išleido Amerikos Lietuvių Istorinis Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

NAMA NAUJENŲ ADMINISTRACIJOJE

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia laizdynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamazų įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svaioja, juokauja ir verkia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gėmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaityte-Vaičiūnienė, ZVAIGZDETOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltušaitis, ZEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kšleninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butky Juze, ELIERAŠČIAI IR RAŠTAI, 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ ŠVENTE. Eilėnuot pasakojimai apie 3 švietintus lietuviškus senovės laikus; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukla, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKELOS TAURE, 51 lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėnuot kūrėnė, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IŠ SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Kanados naujienos

WINNIPEG, Manitoba. — Dėl Lietuvos pavergimo pripažinimo protestus Australijos ir Naujos Zelandijos valdžioms pasiuntė Lietuvos general. konsulas Kanadoje Dr. J. Žmuidzinas, Kanados Baltų Federacija ir Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos pirmininkas inž. E. Čiuplinskas.

Manitobos provincijos sostinei Winnipegui šiemet suėjo 100 m. amžiaus sukaktuvės, kurias ši jauna, graži ir žvali šiaurės sostinė minėjo atitinkamomis iškilmėmis ir viešais rengimais.

Vienas tokių rengimų buvo vad. Folkspanorama, kurioje visos 93 tamė mieste gyvenančios etninės grupės (tautybės) turėjo progos pasirodyti savo tautinėmis ir kultūrinėmis savybėmis. Deja, lietuvių tautinei grupei buvo užduotas didelis akibrokšmas, kad Lietuvos sostinė buvo paminėtas ne Vilnius, o Kaunas. Pasirodė, kad toks pakertimas buvo padarytas savaivališkai, lenkų "patarimu" ir kad tai padarė ne lenkai, ne indėnai ar kokie kiti litataučiai, o lietuviai.

Apie tai labai švelniai "Tėviškės Žiburių" Nr. 36 parašyta: "Tradicinė Folklorama buvo surengta ir šiemet. Tai visų tautybių pasirodymas savo būstinėse — paviljonuose. Jų buvo apie 30. Prie lietuvių paviljono buvo užrašyta "Lithuania — Kaunas". Matyt, kaimam nepatiko Kauno pavadinimas ir užtepė juodais dažais. Viduje buvo įrengt parodėlė, tvarkingai išdėstyta. Išdidžiai kabojo Suvalkų trikampio lietuvių išsustas rankšluostis su Lietuvos himnu ir Gedimino stulpais. Folklorama truko 8 dienas. Mūsų rengėjams teko didelis darbas — viską surinkti, sutvarkyti, įrengti ir aiškinti publikai ištisas 8 dienas. Šį darbą daugiausia atliko darbušties Winnipegio lietuviškos moterys ir čia gimė mergaitės. Jos buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais ir segojo svečiams tautinius ženklus. Teko nugirsti, kad lietuvių paviljoną aplankė apie 10,000 asmenų. Čia vakarienių valgė ir miesto burmistras Juba su palydovais.

Kiekvienas paviljonas rinko savo karalaitę. Lietuviams atstovavo Iritė Marozaitė, čia gimusi ir augusi šauni lietuvaite, puikiai kalbanti lietuviškai. Visų paviljonų karalaitė buvo išrinkta ukrainietė.

Daug lietuvių siejojos dėl lietuvių paviljono tradicinio "Vilniaus" vardo pakertimi į "Kauką". Sakė: "Mes be Vilniaus nenurimsim". Kitais metais turėtų būti grąžintas Vilniaus vardas tautiniam paviljonui" K. D.

Kiaušiniai čia ir Kanadoje

Kiaušiniai iki Kalėdų pabrangs iki vieno dolerio tuzinui, perspėjo Dr. William Jasper, Amerikos Farmų Biuro Federacijos prezidentas. Brangumo kaltę suverčiama pašarui, kurs šiemet žymiai pabrango. Ešą norima kiaušinių dėjimą sumažinti, bet kaip priversti vištas po mažiau dėti?

Visai kitokios "kiaušinių žinios" ateina iš Kanados, kur valdžia, norėdama įtikti ūkininkams, įsteigė kiaušinių pardavimo įstaigą, kuri superka kiaušinių perviršį ir pasirūpina jų pardavimu. Kaip ta įstaiga veikia, rodo faktai, kad vien Kvebeke 9 milijonai kiaušinių buvo "palaidoti" praėjusį mėnesį ir trys milijonai kiaušinių pakasta Ontario provincijoje. Žodžiu, 15 milijonų kiaušinių sunaikinta šiomis savaitėmis, o bendrai šiemet valdžia supirko 40 milijonų kiaušinių, bet neturi tinkamų patalpų jiems apsaugoti nuo gedimo.

Likviduoja Sherman House

Chicago lietuviams gerai žinomas viešbutis Sherman House su 1,400 kambarių svečiams, pastatytas 1936 metais ir perstatytas 1909 metais, parduodamas iš varžytynių. Priežastis ta, kad visiems kambariams nebėra pakankamai svečių, o kreditoriai, kuriems Sherman House yra skolingas 5.2 milijonus dolerių, reikalauja jiems grąžinti jų įdėtus pinigus.

Sherman viešbutis Amerikos lietuviams gerai pažįstamas, kadangi jame per daugelį metų yra suruošta daug konferencijų, seimų ir suvažiavimų.

Different hopes for different folks.

People want different things from a college education.

But they all agree on one thing. It takes more than brains to get a diploma.

Why not make the burden a little easier. Start buying U.S. Savings Bonds now.

Bonds are a dependable way to build a college fund for your children. And an easy way to start saving them is by joining the Payroll Savings Plan. Start a college fund

now with U.S. Savings Bonds. They just might let your kids spend more time studying and less time working to stay in school—whatever they hope to be.

Take stock in America. Buy U.S. Savings Bonds

Now U.S. Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity of 5 years. 10 months (4 1/2% the first year). Bonds are insured by U.S. Govt., so guaranteed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and Federal tax may be deferred until redemption.

U.S. GOVERNMENT OF SAVINGS PLAN FOR 5th advertisement.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

PRISTATAU...

(Tęsinys)

"Prezidentas Nixonas savo atsisveikinimo su tauta kalboje aiškino, kad nutaręs atsistatydinti dėl to, nes netekęs stiprios politinės bazės kongrese".

Aš manau, kad Niksonas nieko "neaiškino", o tik pasakojo: anglų to explain turi taip pat tokios prasmės, kaip mūsų pasakoti arba, gal, dėstyti. Pavyzdžiui amerikiečių šachmatų žurnale "Chess Life & Review" kadaise buvo įdėta nuotrauka vaizduojanti sovietų šachmatininkus Smyslovą, Spaskį, Talį ir amerikietį Robertą Byrnę; parašas skambėjo šitaip: Grandmaster Robert Byrne explains a chess game to the Soviet grand masters". Čia "explains" visai nereiškia "aiškina", o tik... pasakoja apie... arba gal, rodo (partiją); suprantama, Byrnis žaidžia daug silpniau už visus, aukščiau išvardintus didmeisterius ir todėl nieko jiems "aiškinti" negali. Toliau, kombinacija "dėl to, nes" neteisinga, turi būti "dėl to, kad". Senais laikais sakydavo (net Marijampolėje) "sviestas sviestuotas" (iš rusų); taigi "dėl to, nes" irgi ne kas kita, o sviestuotas sviestas.

"Rita, gėriuosi, kad tu taip laisvai kalbi savąja kalba, — jai sakau. — O kaip su skaitymu, bei rašymu?" Kodėl "jai sakau", o ne "sakau jai"? Nebent iš "mandrumo"....

Nebereikalo moteris rašytojos, dalyvaudamos literatūros konkursuose pasirenka vyrišką slapyvardį".

Manau, kad ne slapyvardis, o slapyvardis.

Rašytoja Kotryna Grigaitytė, gindama moterų — rašytojų teises, nutarė net slapyvardį paversti slapyvardė! Patariu atsiskleisti Lietuviai Kalbos Vadoją arba Dabartinės Lietuvių Kalbos žodyną...

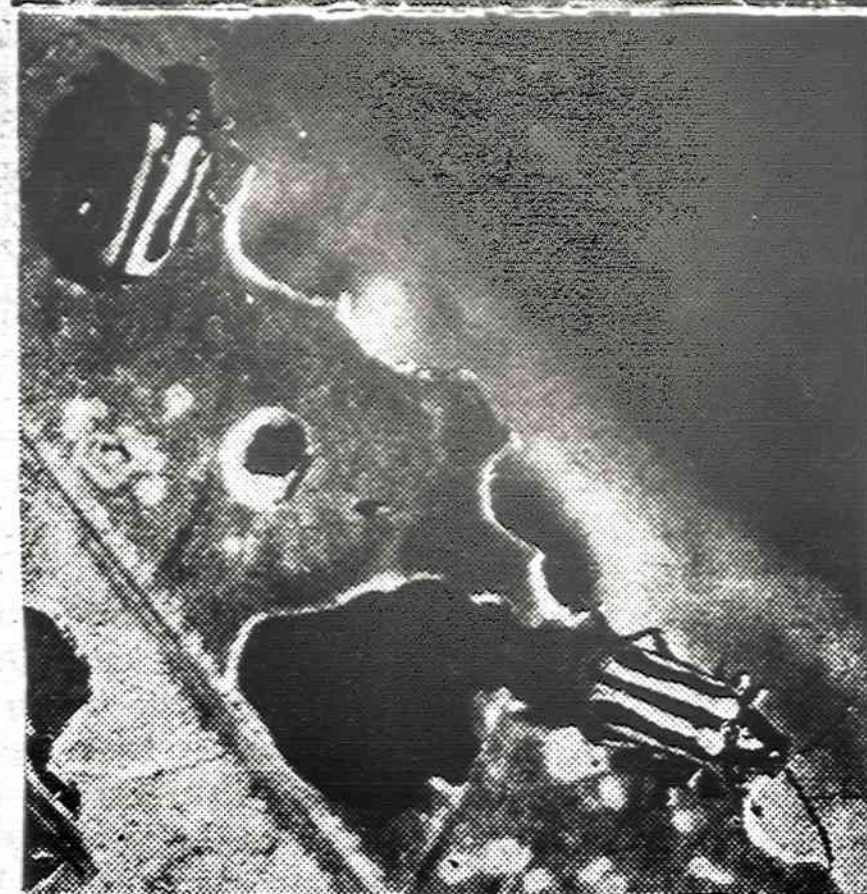
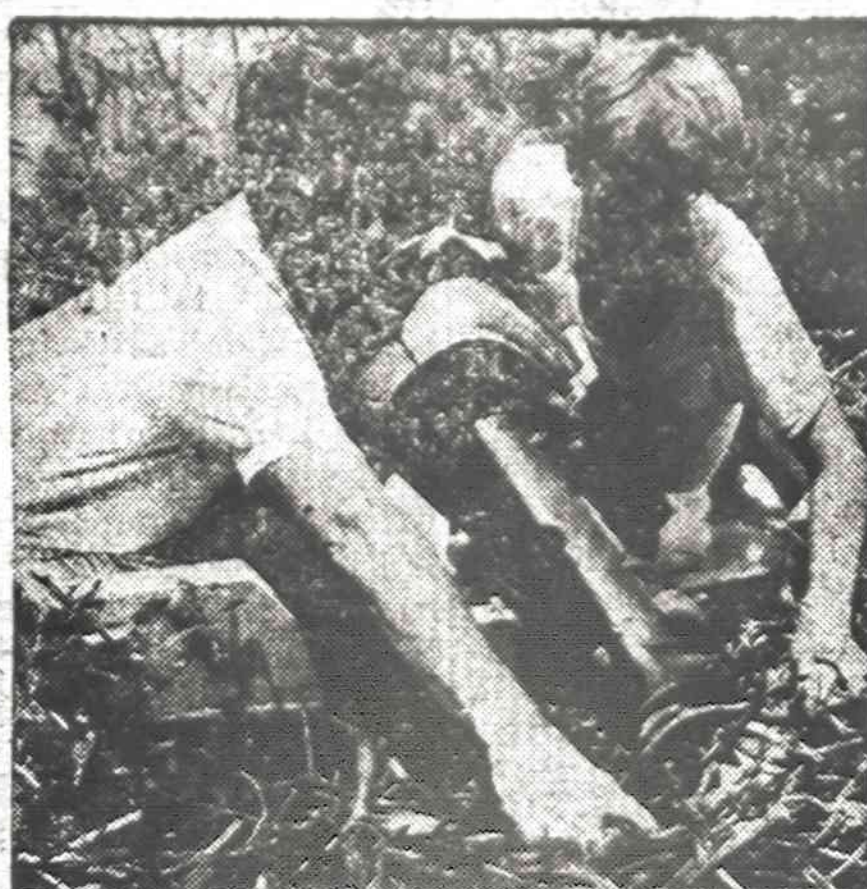
Paguodai pasakysiu, kad šermenys ir smegenys moteriškos giminės...

"Mažiausiai elektros — tik 6 A — ims Emerson vėsintuvas — 6,000 BTU's. Gradinskas, 2512 W. 47 St., FR 6 — 1998. Atd. 9 — 6; pirm. ir ketv. 12 — 9. Sekm. ir treč. užd. (sk)

Ar tai reiškia, kad "ims" — takes?

"Refleksijos Vlado Mingėlos tuotas" (iš rusų); taigi "dėl to, nes" irgi ne kas kita, o sviestuotas sviestas.

Paimkim refleksijas, motyvācijas, rezervācijas ir formu-

Vandens kanalai Luisianoje tarp Pontchartrain ir Mauvepas ežerų buvo visiškai priaugę vadinamųjų aligatoriaus piktžolių. Viršuje matome, kaip vyrai traukia žolės nuo laivo motoro propelerio. Apačioje parodyti iš Pietų Amerikos atgabenti vabalai, kurie per 10 metų visai išvalė žolės iš kanalų. Vabalai suėdė žolės lapus, o jų padėti kiaušiniai ir larvos sunaikina augalų šaknis po vandeniu.

lācijas ir eikim Lietuvos keliu (ar ženklin, nebeatsimenu).

— Chess Olympiad, t. y. pasaulio komandinės pirmenybės, prasidėjo birželio 6 ir truks iki birželio 30 Nioje (Prancūzija).

Argi būtent angliškas olimpiados pavadinimas visiems įprastas? Šachmatų Olimpiada visai neturi "specifinio" Chess Olympiad pavadinimo...

"Prisimenu vieną incidentą 1926 metais jau Chicagoje. Po kažkokio muzikinio Vanagai-

čio veikalo, buvau scenoje "pristatytas" kaip atvykęs iš Lietuvos. Spektaklis buvo andai dar šviesiuose Lietuvių auditorijos rūmuose ir sutraukė nemažai žiūrovų".

Visa tai buvo ne "andai" (t. y. seneniai), o 1926 metais!

"Jūratė Tautvilaitė išpildo programą".

Išpildo — išpolniajet — rusų; turi būti "atlieka".

"Brazinškų byla tęsis Boston — Miami apeliacijos teisme per 91 minutę".

Štai kaip gimsta naujas juokas, kai, per neapsižiūrėjimą, suplakamos skiltys.

"Laisvės Varpas dabar nebeskamba, bet mes galime jį skambinti!"

Manau, kad varpo niekas neskambina, nebent varpu!

Mūsų daina dar tvirčiau skambėjo, kai įsijungė Dana Stankaitytė, kuri netaupė savo balso ar tai dainuojant "Bijūnėlį", ar "Plaukia sau laivelis".

Balso galima, gal, gailėtis arba nesigailėti, bet tik jau negalima taupyti (to save...).

— N. Anglijos atviras jaunių turnyras 4 ratų, įvyks Bostono Boylston klube birželio 22. Daly-

vauja jauniausi iki 21 metų amžiaus.

Kazys Merkis — Pragare smalos netruksta.

Ar ne gražus posakis įterptas į tuščią vietą apačioje?

Pavalgę pietus sudainavome "Ilgiausių metų" visoms Aldonoms, Elenoms, Julijoms.

A. a. Dr. P. Grigaitis būdavo labai pasipiktinęs, kai jam tek-davo išgirsti: suvalgiau pietus, suvalgiau vakariene, suvalgiau pusryčius...

Jis sakė, kad žmonės net nemoka lietuviškai pavalgyti pietų, o ne pietus... O pietus dažniausiai suvalgydavo Albinas Morkus.

Na, o himno ir ilgiausių metų niekas nedainuoja: juos gieda...

Dr. Jonas ir Irena Cirūnai. Dr. Jonas Cirūnas baigė Toronto universitetą daktaro laipsniu kur jį dėstė studentams chemiją. Irena dėstė Toronto u-te Food chemistry ir biochemistry kursą baigusi 10 klasių piano studiją. Abudu gražiai reiškiasi visuomeninėje veikloje ir augina gražią lietuvišką šeimą.

Lietuviškai turi būti: Dr. Jonas Cirūnas su savo žmona Irena. Na, tiek to... kodėl chemiją ir biochemiją, nekalbant jau apie Food'ą? Manau, kad galima pasakyti štai kaip: dėstė maisto pdiruktų chemijos ir biochemijos kursus. Ką bendra turi 10 piano klasių su biochemija? O juk reikėjo tik po žodžio "kursą" įterpti du mažyčius žodelius "be to". Na, jei tai būtų buvę padaryta, būtume neturėję gražaus juoko iš biochemijos ir muzikos derinio!

Pabaigai papasakosiu seną anekdotą. Kas žino — galės praleisti, o kas nežino, tikiuosi pasigėrės.

Senais gerais laikais atėjo du senukai ūkininkai, vyrai ir žmona, sveikinti klebono Velykų švenčių proga. Klebonas juos pasodino prie stalo, apkrauto visokiais valgiais. Senukai paragavo — pirmą kartą savo gyvenime — torto, ir jiems taip patiko, kad jie negalėjo nuo jo atsitraukti. Klebonas, pamatęs, kad neliks torto kitiems svečiams, pamėgino įsiūlyti kalakuto, kumpio, kiaušinių. Bet senukas — ūkininkas pasakė: "Tai jau, klebonėli, nesirūpink, mudu jau ką pradėjome, tą ir baigsi-me"...

OLANDAI PASIDAIRYS PADANGESE

Šiomis dienomis Olandijos astronomai, technikai ir fizikai rengiasi iškelti į padanges nedidelį satelitą, kuris bandys paskraidyti po erdvę, parinkti žinių ir patikrinti turimas žinias apie žvaigždes, žvaigždynus ir nematomus dangaus kūnus.

Olandijoje visą laiką buvo didokas skaičius astronomų, kurie atidžiai sekė planetų ir žvaigždžių judėjimą. Olandai turėjo gerų fizikų, turėjusių tikslių žinių apie šviesą, josios spindulių lūžimą ir greitį. Olandai domisi nematomais žvaigždžių spinduliais.

Olandai bendradarbiauja su amerikiečiais. Jie gauna erdvės skraidančių žinių rinkėjų pranešimus ir bando jas suderinti su turimomis žiniomis. Iki šio meto jie naudojo amerikiečių pagamintais satelitais. Bet dabar jie jau pasistatė savo "dangaus akį". Jiems reikalingi amerikiečiai, kad tą olandų teleskopą paleistų į tinkamą erdvės orbitą. Olandai yra gabūs ir stiprūs, bet jie nepajėgia paleisti 287 svarus svėriančio kombinuoto teleskopo į erdvių orbitą. Amerikiečiai jau pradžioje olandams atėiti į pagalbą ir iškelti jų pagamintą instrumentą į tinkamą erdvės aukštumą.

Olandai kelis metus statė teleskopą, kurį praeitais metais pabaigė, išbandė, o dabar atvežė į Ameriką, kad iš Vandenberg bazės paleistų jį tinkamomis aukštumomis.

Olandų satelitas turi 22 centimetrų plyšį, pro kurį bus leidžiami įvairūs erdvių spinduliai. Vidun įleistas spindulys eis į spektrą, kuris labai daug pasakys apie žvaigždės amžių, jos pajėgumą ir artėjimą pa-baiga.

"Olandų akis" buvo pastatyta pagal Kapteyn observatorijos planus ir specialistų nuro-

Taip jį aš: kuo pradėjau, tuo ir baigsiu:

"Abiturientų pristatymo at-garsiai"

O dabar: atsistatau!

(Pabaiga)

DOLERIO NEVERTAS

Vienoje geroje draugijoje buvo rašytojas Bernhard Shaw ir žinomo žurnalo leidėjas tūlas Gervazas. Norėdamas atkreipti į save dėmesį jis paklausė:

— Idomu, žinoti, ką Mr. Shaw galvoja....

Betgi Shaw nekreipė į tai dėmesio, todėl Gervazas toliau provokavo:

— Aš statau dolerį, Mr. Shaw. Tik sakyk apie ką galvoji....

— Tas objektas, apie kurį galvoju, nėra vertas nė dolerio.

— O vis tik pasakykite, Mr. Shaw, — spyrėsi leidėjas.

— Aš galvoju apie jus, — mandagiai atsakė Shaw.

GEDIMINO LENGVATOS

Riteriams, ginklams, pirklams, gydytojams, kalviams, račiams, kurpiams, kailiadirbiams, malūninkams, krautuvininkams ir kitiems bet kokiems amatininkams — šiemis visiems išvardintiems žmonėms mes norime paskirti žemės kiekvienam pagal jo padėtį.

Tie žemdirbiai, kurie norės atvykti, 10 metų tediirba mūsų žemę be mokesčio. Pirkkliai teatvyksta ir išvyksta laisvai, be jokių rinkliavų ir maitų, visai be jokių kliūčių.

(Iš Gedimino 1323 m. sausio 25 d. laiško)

FIGHT HEART DISEASE

GIVE HEART FUND

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$8.00. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavę lietuviai, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

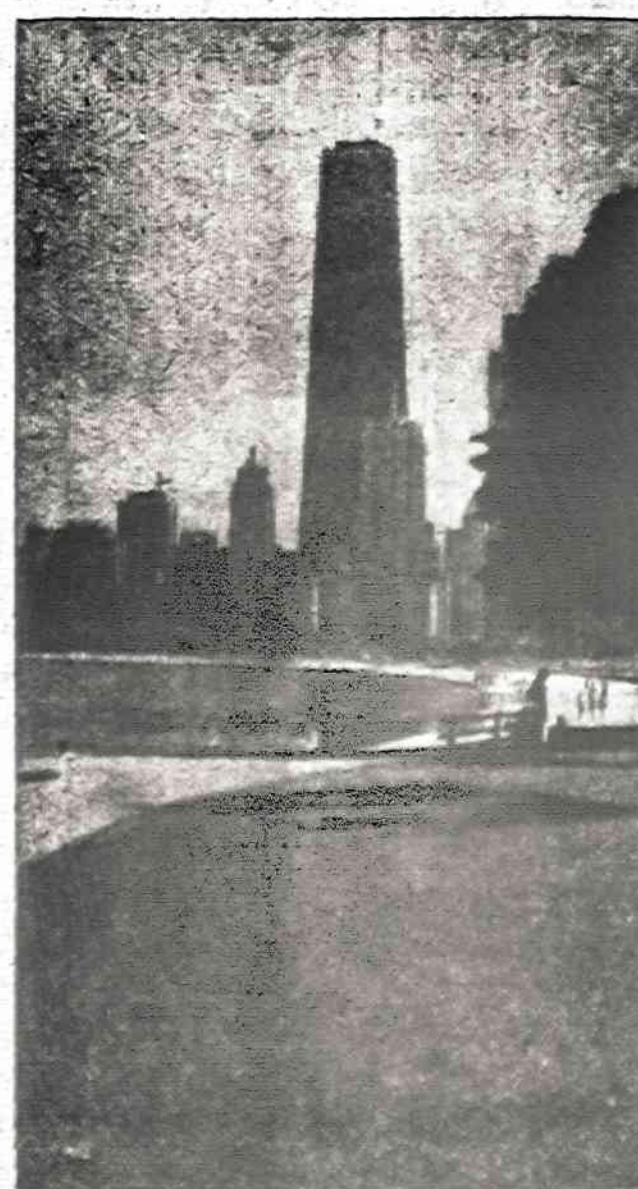
Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiūsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Taupykite dabar pas mus

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE
6 3/4%	4 YEAR MATURITY
	\$5,000.00 OR MORE
6 1/2%	30 MONTHS MATURITY
	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, choral, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo iškaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
viename mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.50
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100. Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Didžiausias komunizmo laimėjimas

Nėra to režimo, kurs nenorėtų pasigirti ir pasididžiuoti savo pasiekimais. Labiausiai girtis ir didžiuotis mėgsta Rusijos komunistai — bolševikai. Ir turi kuo! Iš jų daug ko pasimokė net vokiečių hitlerininkai. Didžiausias jų atsieikimas ir laimėjimas — tai vergų darbo lagerių įvedimas ir jų naikinamosios paskirties išstobulinimas. Tų lagerių išradėjas buvęs pats komunizmo tėvas Leninas.

Aleksandras Solženicynas savo "Gulago Archipelagą" II tome pateikia visą tų lagerių įsteigimo ir evoliucijos istoriją, pradedant pirmuoju steigiamuoju dokumentu — paties Lenino 1918 metų rugpjūčio mėnesio telegrama, kuria jis liepė "neklusniusius" uždaryti koncentracijos stovyklose ir Liaudies Komisarų Tarybos tų pačių 1918 metų rugsėjo mėnesio dekretu, kuriame aiškiai pasakyta, kad reikia "Sovietų Respubliką apsaugoti nuo klasės priešų, juos izoliuojant koncentracijos stovyklose". Autorius Solženicynas pastebi, kad tuo būdu buvo įsteigtas, nedelsiant įsivertintas ir kitų diktatūrinių režimų pasisavintas vienas didžiausių XX amžiaus valdžios ramsčių — rusiškai lageriai, vokiškai kacetai, koncentracijos (žmonių naikinimo) stovyklos.

Pirmoji ir viena iš labiausiai pagarsėjusių stovyklų buvo Soloviecko lageris, įrengtas vienoje Baltosios (nesumaišyti su Baltijos) jūros saloje. Tas lageris buvo bandomasis pavyzdys ištisai konclagerių imperijai steigti. Prie to lagerio kalėjimo vartų buvo iškaba su stambiu užrašu: "Dėmesio! Čia yra respublika ne sovietų, o sovietų. Žinokite, kad čia esate atsiųsti ne pataisai! Kupročiai nebeįpataisomi". Ta formulė dešimtmečiais tūkstančiuose stovyklų buvo kartojama ir praktikuojama su laiku dar trumpiau ir aiškiau išreiškiama: "Teisė, — tai ga, viršininkas — lokys".

"Gyvenimo" sąlygas Solovieckoj lageryje, — autorius jas gerai žino, nes pats jas per eilę metų pergyveno, — buvo išbandytos ir praktikuojamos, tokios kaip nuogų kalinių pririšimas prie medžių vasaros metu, kad uodai sušėtų, o žiemos metu paguldymas sniege arba pririštas prie blukų numetimas nuo laiptų. Žmonės sušaudymui buvo vedami dienos metu. "Ar negeriau būtų naktį, patylo?" paklausė autorius (Solženicynas). — Kodėl patylo? Kulka bereikalingai pražūva. Dienos metu kulka turi auklėjamą prasmę. Ir kulka sutaupoma — su viena po dešimtį... Knygos išnašoje apie sušaudymo scenas, autorius aprašo kaip nusmerktiems sušaudymui

JONAS NAŠLIŪNAS

Nepriklausomos Lietuvos advokatai

Advokatas yra asmuo, kurio pareiga yra atstovauti, kai jis yra kviečiamas, savo kliento interesams teismo ir administracijos įstaigose. Advokatas turi būti tinkamai pasirošęs savo profesiniam darbui, baigęs universitetą teisės mokslus, aukštos moralės asmuo. Advokatas savo darbe turi laikytis advokato

kaliniams Soloviecko saloje vielmomis surašiojamoms rankos ir pastebi, kad tas pats metodas buvo taikomas Katyno miške sušaudytiems lenkų karininkams (ir iš dalies Rainių miškelyje nukankintiems ir sušaudytiems lietuviams. jpr.).

Lagerių sistemai išstobulinti žymią rolę suvaidino tūlas Naftalis Frenkelis. Solženicynas jį vadina "naujos eros ideologu", kurs suformulavo Archipelago pagrindines taisykles. Iš kalinio reikia išgauti viską per pirmuosius tris mėnesius, po to jis nebėra niekam tikęs. Frenkelio išgalvota ir išbandyta lagerinė sistema yra paprasta ir universali; kiekvienas kalinys privalo visas savo bausmės dienas dirbti; kalinys maitinamas tik tada, kada jis dirba ir priklauso nuo jo padaryto darbo. Pirmą kartą ta formulė buvo milžinišką mastą pritaikinta stant 226 kilometrų ilgumo Baltosios jūros kanalą — per akmenynus ir uolas, per balas ir liūnus be jokios mechanizacijos, belaisvių kalinių rankomis. Kanalas buvo baigtas, bet dar pačios pirmosios 1931-32 žiemos metu prie to statybos išmirė 100,000 žmonių — tiek, kiek žmonių buvo tai statybai paskirta... Po tos žiemos sekė viena vasara ir dar dvi žiemos... Kanale liko palaidota 250,000 žmonių lavonų.

Jau baigdamas savo knygą rašyti Solženicynas norėjo tuo kanalu pavažiuoti, bet pasirodė, kad keleiviniai laivai tuo kanalu visiškai neplaukioja.

Prekiniu laivu jis vengė plaukti, nes jau tada jo vardas buvo policijai įtartinas. Nuvažiavęs traukiniu iki Medvežegorsko Solženicynas išėjo pėsčiomis kanalo krantu pavaikščioti. Per aštuonias valandas tik vienai viena barža nuplaukė iš Povienio ir Sorokos ir kita priešinga kryptimi — iš Sorokų ir Povienės. Abidvi buvo pakrautos vienodais pušinių medžių metrais, tiek aptrėšusiais, kad betiko tik kurui. Pastatytas bertainio milijono žmonių gyvybių auka, nežmoniškais sunkenybėmis ir tokiu trumpu laiku, kanalas pasirodė navigacijai netinkamas — per daug siauras ir ankštas ir bereikalingas kaip ūkiniu, kaip strateginiu atžvilgiu. Tačiau Stalinui šis kanalas buvo reikalingas kitais atžvilgiais, kurių vienas buvo ko daugiau žmonių išduoti. Išaiškinti pasauliui tuos komunistus tikslus. To rašytojas Aleksandras Solženicynas siekia savo monumentalinės knygos "Gulago Archipelagas" dviejuose, jau į kelias kalbas išverstuose tomuose ir trečiame, kurį, kaip tenka girdėti, rašytojas teberašo.

Būtų įdomu žinoti, ar į lietuvių kalbą šis svarbus veikalas apie visų didžiausią komunizmo atsieikimą yra ar bus verčiamas. Daug ir lietuvių kankinių tremtinių savo galvas padėjo tame pavergtų tautų kapinyne...

Nemažesnės vertės komunistui pažinti yra trijų lietuvių, komunizmo kankinių atsiminimų knygos: Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose", H. Tautvaišienės "Tautų kapinynas Sibiro tundroje" ir Barboros Armonienės "Palik ašaras Maskvoje"...

JPr.

klus ir faktus ir įvertindamas įrodymus, darydamas išvadas iš bylos davinį ir aiškindamas įstatymų turinį negali būti traukiamas teismo ar drausmės atsakomybės ir valdžios organų persekiojamas, — tai teisinės valstybės pagrindinė advokato laisvės ir nepriklausomybės garantija.

Šių dėsnių buvo laikomasi Nepriklausomoje Lietuvoje ir advokatai savo profesinėje veikloje buvo nepriklausomi ir tinkamoje aukštumoje. Kad advokatai neiškryptų savo profesijos darbe iš tinkamo kelio ir laikytųsi profesinės advokato etikos dėsnių, jie turėjo savo administracijos ir priežiūros organą.

Iki 1933 m. tai yra iki naujo Lietuvos Teismų Santvarkos įstatymo paskelbimo, advokatai buvo tvarkoma pagal 1864 m. caristinės Rusijos teismų santvarkos įstatymą, kuris, tapus Lietuvai nepriklausoma valstybe, su tam tikrais pakeitimais Lietuvoje veikė.

Pagal tą įstatymą visoje Rusijoje buvo įvestas prisiėkusiųjų advokatų luomas, kuris tvarkėsi savystoviai ir nepriklausomai. Prisiėkusiųjų advokatų administravimo organas buvo Prisiėkusiųjų Advokatų Taryba, kuri buvo ir prisiėkusiųjų advokatų drausmės teismo pirmoji instancija. Prisiėkusiųjų Advokatų Taryba turėjo teisę priimti ir advokatų luomą naujus prisiėkusiųjų advokatų arba prisiėkusiųjų advokatų padėjėjų.

Prisiėkusiųjų advokatų teisė būti asmenys, baigę teisės mokslus ir išdirbę teismuose kandidatais ar aukštesnėse teismo tarnybos vietose, arba išbuvę prisiėkusiųjų advokatų padėjėjais 5 metus. Prisiėkusiųjų advokatų turėjo teisės vesti bylas visuose Rusijos teismuose ir Senate, o Lietuvoje visuose teismuose ir Vyriausiąjame Tribunole. Prisiėkusiųjų advokatų padėjėjai neturėjo teisės vesti bylas Vyriausiąjame Tribunole, jie turėjo teisę vesti bylas taikos teismuose tos apygardos ir Apygardos Teisme, prie kurio jie buvo prirašyti ir gavę iš Apygardos teismo atitinkamą leidimą.

Lietuvoje prisiėkusiųjų advokato padėjėjo stažas, kad taptų prisiėkusiųjų advokatu, iš 5 metų buvo prailgintas iki septynių su puse metų. Pagal tą Rusijos teismų santvarkos įstatymą Rusijoje ir Lietuvoje veikė ir privatūs advokatai. Jie turėjo tas pačias teises, kaip ir prisiėkusiųjų advokatų padėjėjai.

Kadangi caristinėje Rusijoje trūko teisininkų su aukštojo mokslo ir jų skaičius buvo, ypač provincijoje, labai mažas. Kad tą spragą užpildytų, buvo įvestas prisiėkusiųjų advokato pakaitalas — privatus advokatas. Pri-

vatūs advokatai galėjo būti ir asmenys, nebaigę teisės mokslo, net ir nebaigę gimnazijos. Tai buvo asmenys, tarnavę teismo įstaigose ilgesnį laiką sekretoriais ir išmokę praktiškai teisimo darbą dirbti. Jie įgavę teisimo darbe pritarimo, galėjo užvesti bylas, parašyti įvairius akundus ir ginti savo klientų interesus taikos teismuose ir Apygardos Teisme.

Privatinio advokato teises galėjo suteikti Apygardos Teismo teisėjų bendras susirinkimas, ir tik toje teismo apygardoje jie ir galėjo dirbti savo profesinį darbą. Apygardos Teismas prižiūrėdavo privatinį advokatų darbą. Nors ir nebaigę aukštojo teisės mokslo, bet tarp privatinį advokatų pasitaikydavo, kaip išimtis, tokių gabių fenomenų, kurie įgydavo didelį vardą visuomenėje dėl savo gabumų ir išsilavinimo praktiškame darbe bei sąžiningo patarnavimo savo klientams. Kiek aš prisimenu, tokie buvo: Krečinas Šiauliuose, Bronislovas Kazdailevičius Kedainiuose ir Bronius Cirtautas Kaune.

Nei privatiniai advokatai, nei prisiėkusiųjų advokatų padėjėjai neturėjo teisės ginti ir vesti bylas Vyriausiąjame Tribunole, bet pagal senąjį Rusijos teismų santvarkos įstatymą Vyriausiojo Tribunolo bendras teisėjų susirinkimas, radęs, kad privatinis advokatas arba prisiėkusiųjų advokato padėjėjas yra pakankamai pasirėngęs advokato darbą dirbti, galėjo išimties keliu suteikti teisę vesti bylas Vyriausiąjame Tribunole. Tokios teisės buvo suteiktos priv. advokatui Bronisloviui Kazdailevičiui, priv. advokatui Broniui Cirtautui, prisiėkusiųjų advokato padėjėjams: Antanui Endziulaičiui, Jonui Našliūnui ir Liūdui Šmulskičiui. Nepriklausomoje Lietuvoje Prisiėkusiųjų Advokatų Taryba buvo sudaryta 1921 metais ir pirmuoju jos pirmininku buvo prisiėkusiųjų advokatas Vladas Stašinskas, o po jo ilgiausiai išbuvę Advokatų Tarybos pirmininku prof. Petras Leonas, iki pat savo mirties — 1937 m.

Prisiėkusiųjų Advokatų Tarybos pirmininkas ir nariai buvo renkami prisiėkusiųjų advokatų suvažiavimo slapto balsavimu 3 metams iš 8 asmenų. Ir per visą laiką buvo išrenkami tie patys autoretingi asmenys: pirmininku prof. Petras Leonas, nariais — prof. Simonas Bieliackinas, Mykolas Slezevičius, prof. Vladimiras Stankevičius, Viktoras Fridšteinas, Vladas Požėla, Zigmas Toliušis ir Rapolas Skidpitis.

Prisiėkusiųjų advokatų padėjėjų profesinį veikimą ir darbą prižiūrėdavo Prisiėkusiųjų Advokatų Taryba, kuri buvo išdirbusi atitinkamas taisykles ir leidusi 1927 m. suorganizuoti Prisiėkusiųjų Advokatų Padėjėjų Komisiją, kuri faktinai buvo Prisiėkusiųjų Advokatų Tarybai patariamasis organas pris. advokatų padėjėjų reikalams. Prisiėkusiųjų Advokatų Padėjėjų Komisija pareiškėdavo savo nuomonę nutarimų formoje naujo kandidato į pris. advokato padėjėjų priėmimo klausimu. Komisijos pirmininkas dalyvavo Prisiėkusiųjų Advokatų Tarybos posėdžiuose patariamuoju balsu, sprendžiant pris. advokatų padėjėjų drausmės bylas. Prisiėkusiųjų Advokatų Padėjėjų Komisija buvo renkama vieneriems metams bendrojo pris. advokatų padėjėjų suvažiavimo iš 5 asmenų.

Pirmuoju komisijos pirmininku 1927 m. buvo išrinktas pris. advokato padėjėjas Adomas Las-tas, antruoju komisijos pirmininku 1928—1929 m. Rapolas Skidpitis, trečiuoju ir paskutiniu komisijos pirmininku buvo nuo 1929 iki 1933 m. Jonas Našliūnas.

Paskutinė Prisiėkusiųjų Advokatų Padėjėjų Komisija buvo sekančios sudėties: Jokubas Abramavičius, Petras Gužas, Jonas Našliūnas, Stasys Ziemius ir Leiba Tabacknikas. 1933 m. buvo išleistas naujas Teismų Santvarkos įstatymas, pagal kurį buvo tvarkomi Lietuvoje advokatai, ir senasis teismų santvarkos įstatymas nustojo galios. Kadangi naujuoju Teismų Santvarkos įstatymu prisiėkusiųjų advokatų padėjėjai buvo panaikinti, tai ši komisija nustojo veikusi ir visas savo bylas ir archyvą perdavė Advokatų Tarybai.

Pagal naująjį įstatymą prisiėkusiųjų advokatų buvo pavadinti advokatais, o privatiniai advokatai — privatiniais gynėjais. Pagal šį naująjį Teismų Santvarkos įstatymą prisiėkusiųjų advokatų padėjėjai buvo panaikinti. Tie prisiėkusiųjų advokato padėjėjai, kurie buvo išbuvę 5 metus padėjėjais, buvo Teisingumo Ministerio priimti advokatais, o išbuvę 3 metus, bet mažiau negu 5 metus, buvo priimti privatiniais gynėjais. Gi tie, kurie nebuvo išbuvę padėjėjais 3 metus, buvo išbraukti iš prisiėkusiųjų advokato padėjėjų skaičiaus ir nustojo savo profesinių teisių.

(Bus daugiau)

BANGKOKAS. — Tailandijoje kalėjime laikomas garsaus amerikiečių rašytojo John Steinbeck sūnus, 28 metų. Jis sumintas rugpjūčio 21 d., kai bandė pereiti sieną iš Tailandijos į Malaiziją su dviem svarais marijuanos.

KAS ATPLEŠĖ KLAIPEDĄ NUO LIETUVOS

1939 m. kovo 22 d. dokumentai

7

4. APIE LIETUVOS SANTYKIUS SU KAIMYNAIS

Ketvirtą studiją parašė vokiečių Dr. Hans Hopf, ją pavadinęs "Auswirkungen des Verhältnisses Litauens zu seinen Nachbarn auf das Memelgebiet. Zur Vorgeschichte des deutsch — litauischen Staatsvertrages vom 22 März 1939" (Kaip atsiliepė Lietuvos santykiai su kaimynais į Klaipėdos kraštą. Vokiečių — lietuvių 1939 m. kovo 22 d. valstybių sutarties proistorija.) Autorius paskelbė savo studiją Jahrbuch der Albertus Universität XII, 1962, pusl. 235 iki 270.

Ten jis vaizduoja Lietuvos santykius su Lenkija ryšius su Klaipėda nuo 1919 iki 1939 metų: Kaip Lietuva užkūrė kelią į Klaipėdą ir tuo dar daugiau supykino lenkų visuomenę, gaip vykusioje byloje prieš ukrainiečių nacionalistus, kurie buvo kaltinami 1934 m. birželio mėn. Lenkijos vidaus reikalų ministerio Pierackio nužudymu, tariamai paaiškę, kad Lietuvos Užsienio Reikalų Ministeris Zaurius rėmęs ukrainiečius ir kai kuriuos iš jų nelegaliais pasais aprūpinęs. Tos bylos pasekoje, 1939

m. sausio 15 d. Lenkijos Užsienio Reikalų Ministeris Bekas pareiškė Lenkijos seime, kad Lenkijos vyriausybė dėl to "turėsiančių Lietuvą laikyti taikai pavojingu elementu".

Toliau Hopfas pabrėžia klaipėdiškio, Seimo atstovo Pakalniškio kalbą laike Lenkijos 1938 m. kovo 17 d. ultimatumu Lietuvai, kurioje Pakalniškis Lietuvos Seime, tarp kitko, taip kalbėjęs: "... jeigu Lietuva anuomet, kuomet Lenkijos ir Vokietijos santykiai buvo blogi, būtų ūkiškai ir politiškai prie Vokietijos prisijungusi, jeigu ji su Klaipėdos kraštu būtų kitaip pasielgusi, tuomet nebūtumėme į tokią blogą padėtį patekę..."

Autorius lietuvių — lenkų santykių apžvalgą baigia lenkų reakcija dėl Klaipėdos atidavimo Vokietijai, po 1939 m. kovo 22 d., kuomet Lenkija jau buvo gavusi Hitlerio pasiūlymą dėl Koridoriaus pertvarkymo. Jis sako, kad Lenkijos vyriausybė oficialiai nereagavusi, bet Seime ir Senate buvusi pareikšta užuojauta Lietuvai. Lenkų spauda Klaipėdos įvykius komentavusi labai jautriai, neslėpdama antipovietiško tendencijų. Stipriausiai reagavusi lenkų visuomenė, kurios dauguma ir prieš Klaipėdos įvykius labai abejingai vertinusi savo vyriausybės pastangas palaikyti draugiškus santykius su Hitlerio Vokietija. Hitlerio pasiūlymai Lenkijai pertvarkyti Koridorių labai sujaudino lenkų visuomenę, kurios jausmus Klaipėdos įvykiai dar daugiau sukėlė. Lenkijos visuomenės spaudimas į

savo vyriausybę privertė pastarąją pakeisti užsienio politikos kursą, atsisesti nuo draugiškumo su Vokietija, kreiptis į Prancūziją ir Angliją ir atimesti Hitlerio pasiūlymus dėl Koridoriaus.

Lietuvos ir Vokietijos santykius Hopfas apžvelgia nuo Klaipėdos krašto klausimo pradžios, t. y., nuo 1919 metų. Už visas lietuvių — vokiečių nesugyvenimo priežastis jis kaltina visą Lietuvą. Ir po 1933 m., kuomet Vokietija buvo valdoma agresyvių nacių, jis nacių nemini, bet vėl visas lietuvių — vokiečių sugyvenimo negeroves Klaipėdos krašte ir Lietuvos — Vokietijos santykiuose suverčia vienai Lietuvai. Vokietija ultimatumo nepateikusi ir "... Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerio prašymą, palikti Lietuvos vyriausybei kelių dienų laiką, kad ji galėtų atsiverti, Ribbentropas, nenorėdamas įteikti ultimatumo, vengė atsakyti". (Literatūra, 14, 266).

Toliau autorius sako, kad po Lenkijos 1938 m. kovo 17 d. ultimatumu Lietuvai "... vis daugiau ryškėjo kai kurių lietuvių grupių ryžtas, apsaugojant ūkiškus Lietuvos interesus, sutvarkyti Klaipėdos klausimą pagal jo gyventojų valią ir atstatyti nedrumstus santykius su Vokietija. Ta linkme, reikia manyti, vyko ir 1938 m. gruodžio 5 d. naujos vyriausybės sudarymas Kaune. Tuo ir atėjo laikas Klaipėdos kraštą atgal įjungti į Reichą; net nebūtų buvę reikalo varloti tokios griežtos Vokietijos Užsienio Reikalų Ministerio kalbos, kokia pareikšta jo pasikalbėjime su Lietu-

vos Užsienio Reikalų Ministeriu 1939 m. kovo 20 d. protokolė. Klaipėdos gražinimo sutartis buvo sudaryta tokia bazė, kokią prieš keturis mėnesius neoficialiai buvo pasiūlęs Lietuvos Generalinis Konsulas Dymša) Karaliaučiuje, be jokio signataro protesto, kuriuo net pabrėžė, kad jie palieka Lietuvai laisvas rankas, kas tikrenybeje buvo Versalio 99 str. anuliavimas".

Tokie tai Hopfo išvedžiojimai.

6. KA TURTO TURIS VOKIEČIŲ STUDIJOJE?

1 (Jos visos, tarp kitko, stipriai įtaigoja, kad už visus ekonominius ir politinius negalavimus ir nesuspėjimus Klaipėdoje kalta buvusi viena Lietuva, tiksliau pasakius, lietuviškas nacionalizmas. Politinė ir ekonominė įtampa tarp Lietuvos ir Vokietijos neprasidėjusi 1933 m., naciams paėmus Vokietijos valdžią, bet jau 1932 m., kuomet lietuviškas nacionalistas Merkys neteisėtai iš pareigų atstatė nekaltą Klaipėdos Direktorijos pirmininką Böttcherį.

Kad būta ir vokiško nacionalizmo, kuris rūgo ir kilo per eilę metų prieš nacių valdžios paėmimą, kad vokiškasis nacionalizmas pražudo nacionalizmus, kad jis apsisavinkavo rasių dėsniais, kad jis lietuvius paskaitė "östliche Untermenschen" (Rytų pažmogiais), kad jis skatino ir stiprino Klaipėdos vokiečių ir vokiečių aroganciją ir akiplėšiskumą — autoriai neprisimena nei puse žodžio. Toliau vokiečių rašytojai nenori suprasti, kad lietu-

viškasis nacionalizmas tebuvo puoselėjamas vienos 3 mil. tautos gyventojų dalies, kuomet Vokietijos nacionalsocializmas bangavo beveik visų 70 milijonų gyventojų, pakilusių fanatiškų nuotaikų jūroje.

2) Visose studijose vieningai tvirtinama, kad Lietuva nesupratusi savo tikros paskirties Rytų Europoje. Jos besipuojantis tautiškausias supjūdes su trimis didžiaisiais kaimynais (čia tai jau tikra naujiena, kad su Rusija mus supjūdes tautiškaumas.) Jei Lietuva nesugyvenusi su Lenkija ir Rusija dar galima suprasti. Bet jos nesugyvenimas su Vokietija buvęs didelė klaida. Jis pražudęs Lietuvą (?)

Kaip vokiečiai tuomet įsivaizdavo "sugyvenimą su Vokietija", dabar parodo viešumon iškilę vokiečių dokumentai ir prisiminimai. Pagal juos:

- Lietuva būtų turėjusi vykdyti Klaipėdos Statutą ne kaip ji arba Tautų Sąjunga suprato, bet kaip vokiečiai pageidavo ir įsakė.
- Lietuva būtų turėjusi sudaryti muitų uniją su Vokietija.
- Muitų unijos sudarymo iniciatyva būtų turėjusi išeiti iš Lietuvos. Pastaroji būtų turėjusi kreiptis su prašymu į Trečiąjį Reichą (Dokumentai 1.p. 420).
- Naciams pageidavus, Lietuva būtų turėjusi Klaipėdą pasiūlyti ir atiduoti Vokietijai.

(Bus daugiau)

TELEF.: PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446

Antras ofisai —

8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prima liguos pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-5012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA

Telef. 695-0533

Fox Valley Medical Center
660 SUMMIT ST.

ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON

2434 WEST 71st STREET

Ofisai: HEMlock 4-5849

Resid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.

antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį, šeštadienį 8-3 val.

Dr. Paul V. Dargis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Westchester Community klinikos

Medicinos direktorius.

1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.

VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir

kas antrą šeštadienį 8-3 val.

Tel. 562-2727 arba 562-2728.

Res.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

Ofisai: ME 4-1818

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.

Kitu laiku tik susitarus.

Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.

Ofisai: 776-2880

Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

Ofisai: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS

2454 WEST 71st STREET

Ofisai: HEMlock 4-2123

Resid. telefonas: Gibson 8-6195

Prima liguos pagal susitarimą. Dėl valandų skambinti telefonu HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Apkūti, protezai, med. bandžiai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.

2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Telefonas: Prospect 6-5084

KODEL TAIP DAPOMA?

Daug kartelių lietuvių visuomenėje sukėlė Lietuvos Bendruomenės švietimo Tarybos uždavymų, priimtų ir išleistas pradžios mokyklos penktajam skyriui vadovėlis S. Jonynienės "Tėvų nameliai brangūs". Vadovėlyje nuotraukomis atvaizduotas ne namelių brangumas ir grožis, bet Lietuvos ūkio suniekėjimas, subiaurojimas ir neteisingas nušvietimas. Ir iš tokio vadovėlio buvo mokomi vaikai, kuriems reikia skiepyti savo tautos meilę, ir kuriuos reikia supažindinti su nepriklausomos Lietuvos gyvenimu. Dėl šio vadovėlio daug buvo rašyta Naujienose ir buvo aiškiai įrodyta jo kenksmingumas lietuviškai mokyklai. Kad vadovėlis nebūtų naudojamas Marquette Parko lietuvių parapijos mokykloje, rūpinosi LB apylinkės valdyba.

Nežiūrint straipsnių spaudos

GRADINSKAS

SPALVOTOS

TELEVIZIJOS

NUO 13 IN. LIG 25 IN.

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS

BEVERLY HILLS GELINČIA

2443 WEST 63rd STREET

Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pina apdraudžia

ZEMA KAJNA

R. SERENAS

Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas

is įvairių atstumų.

ANTANAS VILIMAS

823 West 34 Place

Tel.: FRontier 6-1882

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoms

gražiausios gėlės ir vainikai antkapio papuošimui ir sezoninės

kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5925 So. Harlem Ave. — 586-1220

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,

1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef.: HEMlock 4-2413

7139 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kurtam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbuvys, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtą knygą galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapčinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvą, begimū nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietas drobes viršelias kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minčių fiksimu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kurios yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naujienose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidžius aprašymai, kaip ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir kaip jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGISKUOJU KILIMU I VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabumų neapgauna turistų ir agitatorių propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Zemašis. LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemašis. LIUBLONO UNIJOS SUKAKTIES PARASTĖJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJINIENOS, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atstaujant darbo valandomis arba užsakanč pastū ir pridėjant čekį ar piniginę perlaiką.

6. kad nesiderina nei su mo-

kyto sąvoka.

Dar laikas atsilaisvinti ir vadovėlių iš varijonto Marquette Parko lietuviškoje mokykloje išimti. Kitu atveju vėl bus nesklaidumų, nes negalima sušikyti, kad toks vadovėlis būtų duodamas lietuviui mokinui ir rankas, kad iš jo būtų mokoma

Parapijietis

CICERO

Rugsėjo mėn. 7 d. įvyko pui-

kios Zitos Kalnaitės ir Rimanto Marčiulionio vestuvės.

3 val. p. p. šv. Antano parapijos bažnyčioje pamaldas laikė ir jaunosius sutuokė kun. Dr. Antanas Juška, savo pamoksle pabrėždamas, kad jaunoji yra sėmingai baigusi, jo vadovaujamas šv. Antano parapijos ir Aukšt. lituanistinės mokyklos. Vargonais grojo muzikas Ant. Skridulis, tris giesmes pagiedojo solistė Prudencija Bičkienė.

Vakare Inn Motion puošnioje salėje įvyko vestuvinės vakarės, kurių metu perskaityta visa eilė sveikinimų telegramų, tarp jų kelios ir iš Lietuvos. Šokiams gerai grojo Neo Lituanų orkestras.

Džiugu, kad Cicero lietuviai praturtėjo dar viena, grynai lietuvių šeima.

Linkime laimingą gyvenimą!

S. Paulauskas

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJINIENOS" TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su skanumynais ir visokie įvairumai, dauginamas gražių dovanų. Našliukų sporto komisija ir surikiuoti darbininkai patarsius mieles svečiams, atsilankiusiems pas našliukus.

Kor.

— Našlų, Našliukų ir Pavienių piknikas įvyks rugsėjo 15 dieną Onos Bruzgulienės sode. Bus šauni Joniko muzika ir vaisės su sk

Karių "Ramovės" Centro V-bos veikla

Rugsėjo 4 d. Jaunimo Centro patalpose, Laisvės Kovų Muziejuje, įvyko pirmas Centro V-bos posėdis, kuriame dalyvavo visi jos nariai. Susirinkime pranešimus padarė: p-kas, vicep-kai, sekretorius ir kiti. Reikšmingesnieji iš jų: vicep-kas tarporganizaciniams reikalams J. Gaižutis pranešė apie Chicago Lietuvių Tarybos sukvietimą lietuviškų organizacijų atstovų posėdį, kam buvo nutarta apie organizavimą protesto demonstracijas prieš Australijos ir N. Zelandijos vyriausybes, kurios pasakelbė Pabaltijo valstybių (Lietuvos, Latvijos ir Estijos) inkorporavimą į Sovietų Sąjungą. Taip pat pareiškė, jog C. V-ba yra pasijuntusi protestuoti laisvės išvardintoms valstybėms vyriausybėms, o Australijos parlamento opozicijos vadui padėkė, kad tokia vyriausybė žygiui pareiškė protestą, nes jis padarytas be parlamento žinios ir priešingai Tautų Laisvės principams. Vicep-kas kultūriniais reikalams A. Juškevičius pranešė, kad L. K. V. S. "Ramovės" statusas, kuris buvo pataisytas ir priimtas atstovų suvažiavime, jau yra atiduotas spausdinti. Sekr. E. Vengianskas perskaitė paskutiniųjų 2-ųjų valdybos posėdžių protokolus.

Buvo aptartas "Laisvės Kovų Muziejaus" tobulinimas ir jo laukimas. Lankymo valandos sekmdieniais nuo 11 val. prieš pietus iki 1 val. po pietų. Organizacijos ir grupės, norėdamos lankyti kitu laiku, turės anksto su juo vadovu V. Diminskio telefonuoti PR 8-5987. Priimtas nutarimas remti Simo Kudirkos atvykimą ir įsikūrimą J. A. Valstybės. Baigiant posėdį C. V. p-kas K. Dabulevičius patiekė atities veiklos planą, kurio svarbiausius punktus — Laisvės Kovų dvasios ugdymas išeivijos tarpe, o taip pat administraciniai bei organizaciniai reikalai.

St. J.

Moterys dailininkės ruošiasi parodai

Lietuvių Moterų Dailininkių Draugija buvo įsteigta 1971 metais Čikagoje. Nuo to laiko grupė, pavieniui ir, kaip Lietuvių Dailininkių Draugija, narės dalyvavo lietuvių ir amerikiečių ruošiamose parodose. Šiuo metu Draugija turi 27 nares ir šis skaičius nuolat auga, nes Chicago ir apylinkių meno mokyklų dar lanko, berods, 16 jaunučių dailininkių. Draugija buvo su-

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA IR VLIKAS

kviečia visus lietuvius pareikšti protestus laiškais arba telegramomis dėl neįsisto pripažinimo Lietuvos ir Pabaltijo kraštų aneksijos prie Sov. Rusijos, prašant tai atitaisyti deklaruojančioms kraštams nepriklausomybę, o jų žmonėms laisvę.

Australijos premjerui rašyti: Hon. E. G. Whitlam, QC., Parliament House, Canberra, ACT 2600, Australia.

Ambasadoriui Washington: Hon. Sir Patrick Shaw, Embassy of Australia, 1601 Massachusetts Ave., NW., Washington, DC. 20036.

Konsulatui Chicagoje: Consulate General of Australia, 111 E. Wacker Dr., Chicago, Ill. 60601.

Opozicijos vadui Australijos parlamente: Hon. Billy M. Snedden, QC., Parliament House, Canberra, ACT 2600, Australia.

Tokiu pat reikalu rašyti Naujosios Zelandijos premjerui: Hon. Wallace E. Rowling, Parliament Building, Wellington, New Zealand.

Taip pat rašyti ambasadai Washington: Mr. Lloyd White, Embassy of New Zealand, 19 Observatory Circle, N. W., Washington, D. C.

Abiejų kraštų konsultatus bei atstovybes kituose miestuose ir valstybėse galima rasti telefonų knygose bei teirautis organizacijų padalinuose ir diplomatinėse tarnybų įstaigose.

Rašyti laiškus ir siųsti telegramas padeda Amerikos Lietuvių Taryba, 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-6900. Telegramas padeda siųsti Margutis, 2422 W. Marquette Rd. Tel. GR 6-2242.

ruošiusi savo narių meno parodą Beverly Meno Centre ir Barak Kolegijoje, o ši mėnesį, 15 dieną (sekmadienį) 3:30 val. p. p. atidaro parodą Balzeko muziejuje, kuri tęsis visą mėnesį. Parodoje dalyvauja šios dailininkės: Vanda Alekniene, Dalia Alekniene, Marija Ambrozaitienė, Dalia Ancevičienė, Vanda Balukienė, Aleksandra Navickaitė - Bodner, Regina Jautokaitė, Janina Marks, Sesuo Mercedes, Jadvyga Paukštienė, Donna Prūsė, Magdalena Stankūnienė, Vida Stankūnienė, Ada Sutkuvienė, Aldona Valis ir Giedrė Zumbakienė.

Šiuo metu visos dailininkės intensyviai ruošiasi savo pirmajai parodai Čiurlionio Galerijoje, kuri įvyks š. m. gruodžio mėn. 6 dieną.

Pirmyn choras ruošiasi

Rugpjūčio 4 dieną Pirmyn choro valdyba surengė posėdį, kuriame buvo aptarta pradėti šių metų sezono darbą su choro narių šeimyniniu pobūviu. Sekmdienį, rugsėjo 29 d., 2 val. po pietų vyčių salėje. Žadama kepti dešras lauke, pravest žaidimus savo jaunimui ir šiaip pasilinksminimui, padainuoti.

Muziką K. Steponavičius, po operacijos greitai atsigaudamas ir pilnas energingo entuziazmo, kuop greičiausiai nori pradėti repetitijas, kad choro nariai galėtų šaukiant atlikti programą lapkričio 2 d., kada Pirmyn choras švęs savo 65 metų jubiliejų, prabangioj "Bel-Air Chateau" salėje.

Jeigu kas norėtų šiuo metu prisijungti prie mūsų augančios šeimos, maloniai kviečiame.

"Pirmyn" choro valdyba

Buvo "smogas", dabar "ozonas"

Žmonės klausinėja "Kas čia dabar dedasi?" Miestų gyven-

tojų sveikatos kenkėjas buvo "smogas", staiga atsirado "ozonas", faktiškai tas pats oro teršikas, kurį sukelia milijonai automobilių, sunkvežimių ir autobusų, kuriais perpildytos gatvės ir užmiečių vieškeliai.

Aplinkos apsaugos įstaiga (EPA) jau 8 aliamus sakosi skelbusi šią vasarą. Normaliai ozono ore "leidžiama" būti iki 0,7 dalių viename milijone dalių oro, o praėjusį savaitgalį ozono būta 0,88 dalys ir ne vien miesto centre, o devyiose apskrityse — Cook, Lake, DuPage, Kane, Kendall, Grundy, Kankakee, McHenry ir Will. Kas dėl to daroma? EPA kiekvieną kartą perspėja asmenis "turinčius širdies negėrumus arba kvėpavimo takų negalavimus, pataria sumažinti savo fizinę veiklą ir kiek galint vengti būti lauke". O motoristams pataria mažinti oro taršą ko daugiau naudotis viešosios transportacijos priemonėmis — autobusais ir traukiniais, paliekant savo automobilius namie. Einama prie to, kad silpnasirdžiai ir nesveikūs plaučius turintieji greit visiškai nebegalės iš namų išeiti.

"Ozonas" truko 5 dienas

Aštuntasis šiemet oro taršos aliamas Chicagoje, trukęs penkias dienas buvo atšauktas praėjus antradienį. Tą dieną gairėms vėjo atneštos šviežio oro masės ozono dujų taršą išstūmė iš miesto. Oras lygiai kaip Chicagoje buvo užterštas net devyniose, arčiau Chicago esančiuose, apskrityse. Trečiadienio rytą Chicago vidurmiesto dangoraižiai vėl skendėjo tirs-tame rūke...

♦ Moteris įkvepia vyrą dingimams žygiams, bet sutrukdė juos įvykdyti.

Scott Dais, 10 mėnesių amžiaus, iš Yuba City, Calif., jau moka plaukti, nes tėvai pradėjo jį pratinti nuo 7 mėn. amžiaus.

HELP WANTED — FEMALE

Salad Maker — Asst. Cook

Immediate opening in Evanston Office cafeteria for an individual with experience in salad and food preparation. Hours 7:00 A. M. to 3:00 P. M. Mon.-Fri. Please call for App't.

Mrs. CALLAHAN 866-7200

AMERICAN HOSPITAL SUPPLY CO.

2020 RIDGE AVENUE EVANSTON, ILLINOIS 60204

General Cafeteria Help

Immediate opening in Evanston office cafeteria. Duties will include light food preparation, cleaning, etc. Hours 7:00 A. M. to 3:00 P. M. Mon.-Fri. Please call for App't.

Mrs. CALLAHAN 866-7200

AMERICAN HOSPITAL SUPPLY CO.

2020 RIDGE AVENUE EVANSTON, ILLINOIS 60204

HELP WANTED — MALE

Asmenų ieško

IESKAU SVARAU PENSININKO padėti prie namo. Duosiu kambarį. 2317 So. Sawyer Ave. Tel. 762-2684 tarp 6 ir 7 val. vak.

WANTED BABY SITTER for exchange of room and board while mother works. Two children school age. Tel. 884-8533 after 4 P. M.

MRS. KING

READER ADVISOR

ON ALL PROBLEMS

SICK OR WORRIED

Call Me for more information.

(312) 821-9182

TRUMPAI

— Algirdas Brazis išrinktas "Pirmyn" choro valdybos pirmininku, Albertas Snarskis ir Aleksas Pocius — vicepirm. Zina Pocienė ir Asta Snarskienė — sek., Jozefina Miliūtė — išd., Vytautas Lazauskas ir Juozas Vierašis — parengimams ir scenai, Algirdas Mickevičius — lešų teklinimui, Eleonora Zapolienė — informacijai amerikiečiams.

— Dr. J. Zmuidzinas. Lietuvos Gen. konsulas Toronte pasiuntė motyvuotus raštus Australijos prekybos atstovybei Toronte prieš neteisėtą ir neteisėną Baltijos kraštų aneksijos pripažinimą Sov. Rusijai. Jis taip pat parasė atitinkamus raštus Australijos bei N. Zelandijos įstaigoms bei asmenims taip pat supažindino savo kolegas konsulus su tikrąja padėtimi.

— Montrealio Lituanistinė Mokykla pradės mokslo metus rugsėjo 14 d. 9 val. Ecole Cherrier patalpose, 3655 St. Hubert St. Mokyklos vedėja M. Jonynienė, tel. 489-2106, registruoja mokinius arba prašo juos atvesti į mokyklą pirmąją dieną.

— Spalio 11 d. Southwest kolegijoj, 7500 So. Pulaski Rd., pradedami įvairių specialybių, rankdarbių, meno ir kitų apie 80 bendrojo lavinimosi dalykų nemokami kursai suaugusiems nuo 18 m. amžiaus. Ten tuo pat metu prasidės praktiški lietuvių kalbos kursai nemokantiems ir pažengusiems. Informacijos teikiamos tel. 735-3000, ext. 296. Kolegijoj yra specialios programos pensininkams.

— Don Varnas Posto Moterų Vienetas ruošia tradicijai esamų ir buvusių pareigūnų bei ilgamečių narių pagerbimą rugsėjo 18 d. Forum restorane. Paren-gimo vadovė yra p. Ann Shulmistras.

— Vargonininkų ir Muzikų S-gos Seime nutarta ruošti Tautinių šokių ir Dainų šventes 1976 m.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namų, žemės — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS

IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISIMOKIMAIS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS —

NOTARIATAS — VERTIMAI.

[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb. bungalov, 63 ir Whipple. Retas pirkiny.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus, geras, teisinga kaina, Marquette Park. Puiki progą lietuviui.

4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apl. Naujas šildymas, Reikia sutvarkyti palikimą.

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

SAVININKAS PARDUODA

DU SKLYPUS

po 40 akrių, 3 mylios nuo Marinette miesto, Wisconsin, ir 1 mylia nuo Manominee upės. Vieta miškuota, tinkama medžioklei ir žūklei.

Sklypu kainos po \$11.500.

Skambinti 629-1687.

— Aušros Petronienės rūpesčių ir pastangomis Bostono li-tuanistinė mokykla gavo pal-talpas Thomas Parko apylinkėse aukšt. mokykloje. Mokslo me-tai prasidės rugsėjo 14 d. 9 val. pamaldomis šv. Petro lietuvių par. bažnyčioje, o pamokos ir registracija 10-1 val. popiet.

Tėvai prašomi atvesti savo vaikus.

♦ Lietuvių Chartos minėjim-man — banketas kvietimui gau-nami pas K. Janušką, tel.: 434-0582 ir pas J. Bagdžį, tel. HE 4-3713. Bus trumpa lietu-viška programa ir gera vaka-rienė. Šokiai prie Pakšto or-kestro. Rugsėjo 21 dieną Pakšto salėje. Užsakykite nedels-dami. (Pr).

♦ A. G. Baradų ekonomiškoj mėsinėj, 3210 So. Halsted St., galima užsakyti didesnius ir mažesnius kiekius visokios rūšies mėsos, ypatingai lietuviško skonio šviežių dešrų. Užsaky-mams prašoma skambinti tel. CA 5-4995 arba 776-3727. (Pr).

♦ Kas žlugdė ir žlugdo lietu-vių tautą. Tai naujai išėjusios A. D. Kizlio Kizlaičio 127 pusla-pių knygos pavadinimas. Jos kaina \$2.25. Autorius, recenzuo-damas V. Zemaičio vandenvar-džius ir pilikalnius, gvildena istorinius ir šių dienų lietuvių tautinės sąvaidybės aspektus. Nurodo būdus, kaip išsilaivinti iš užgožusios svetimųjų dvasinės vergijos ir medžiaginio iš-naudojimo.

NAUJENOSE galima gauti tik po vieną knygos egzemplio-rių, atsiuntus nurodytai sumai čekį tokiu adresu: NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REpublic 7-1941

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMA BIZNYJE

ČIA GERŲ GERIAUSIAI

5 KAMBARIU CAPE COD. Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas.

50' lotas. 2 auto garažas. Turim rakta. Arti mėsų. \$23.000.

2 BUTŲ MEDINIS 1 1/2 aukšto namas. 50' lotas. Naujas gazu šildymas. Garažas. Marquette Parke. \$15.500.

ISNUOMOTAS 2 BUTŲ MŪRAS — 2 po 5. Atskiri gazu šildymai. 2 blo-kai nuo Marquette parko. Reikia sa-vininko. \$26.600.

2 AUKŠTŲ MŪRAS. Naujas gazu šildymas ir elektra. Alum. langai. Naujas 2 auto garažas. Arti ofiso. \$30.000.

7 BUTŲ MŪRAS — 2 dideli ir 5 maži butai. Naujas gazu šildymas. Alum. langai. Blokas nuo parko. \$39.900.

10 BUTŲ MŪRAS Marquette Parke. Virs \$17.000 pajamų. Naujas gazu šil-dymas. Alum. langai. 2 auto mūro garažas. \$79.900.

PUIKUS MŪRO NAMAS ant platus loto. 2 butai. Gražus 6 kambarių viršūnį ir 3 kambarių butas sausam beis-mante. Garažas. Arti parko. \$21.900.

2 BUTŲ 18 m. mūras. Atskiri šildy-mai. Alum. langai. Garažas. Platus lotas. Arti mėsų. \$36.000.

2 BUTŲ didelis modernus mūras ir garažas. Naujas gazu šildymas. Air. cond. Marquette Parke. \$32.000.

6 KAMBARIU Cape Cod už Kedzie 1/2 bloko nuo parko. Iregtas beismantas. Platus lotas. Mūro garažas iš sono. \$34.000.

VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNO-JAMO TURTO PIRKIMAS — PAR-DAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vanden- bolierius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public,

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai

pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$104 metams automobilio

Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos

visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

TEL. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nuda-žomi. Darbas atliekamas sąžiningai

ir gerai, pritrausią darbininkų.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbačiauskas, sav.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujai kraustymo įrankiai. Ilgų metų patirtis.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtiną pareigą amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrus su okupantais ar jų įgalioti-niais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institu-cijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.